

šibenski list

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA SIBENIK

PROJ 397 - 398 — GOD. IX.

SIBENIK, 29. TRAVNJA 1960.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

Konferencija Saveza komunista šibenskog kotara IAČAJU MATERIJALNE SNAGE I SOCIJALISTIČKI DRUŠTVENI ODNOSI

Na konferenciji su govorili organizacioni sekretar CK SKH Zvonko Brkić i član Izvršnog komiteta CK SKH Nikola Sekulić

U DVORANI KINA »20. APRILA« U UTORAK 26. O. MJ. ODRŽANA JE IX. KOTARSKA KONFERENCIJA SAVEZA KOMUNISTA SIBENIK, KOJOJ SU PORED 191 DELEGATA, PRISUSTVOVALI ORGANIZACIONI SEKRETAR CK SKH ZVONKO BRKIĆ, ČLAN IZVRŠNOG KOMITETA CK SKH NIKOLA SEKULIĆ, ČLANOVI REVIZIJE KOMISIJE CK SKH VINKO BUČEVIĆ DUŠAN ŠTRBAC I JOVO UGRČIĆ, PUKOVNIK JNA ZARIJA STOJOVIĆ, ČLANOVI KOTARSKOG KOMITETA SK ZADAR RIKARD SUTLOVIĆ I NIKOLA LUKACEVIĆ, PREDSTAVNICI POLITIČKIH I DRUŠTVENIH ORGANIZACIJA I DRUGI GOSTI. REFERAT O NAREDNIM ZADACIMA PODNIO JE SEKRETAR KOTARSKOG KOMITETA SK SIBENIK IVO DRUŽIĆ. NAKON DISKUSIJE JEDNOGLASNO SU PRIHVACILI ZAKLJUČCI ZA BUDUĆI RAD, A ZATIM JE IZABRAN NOVI KOTARSKI KOMITET OD 55 I REVIZIONA KOMISIJA OD 13 ČLANOVA. SA KONFERENCIJE UPUĆENI SU POZDRAVNI BRZOJAVI CK SKJ I GENERALNOM SEKRETARU JOSIPU BROZU TITU, TE CK SKH I SEKRETARU DRU. VLADIMIRU BAKARIĆU, NA KONSTITUIRAJUĆOJ SJEDNICI NOVOIZABRANOG KOMITETA IZVRŠEN JE IZBOR SEKRETARIJATA. ZA SEKRETARA KOTARSKOG KOMITETA PONOVO JE IZABRAN IVO DRUŽIĆ, A ZA ORGANIZACIONOG SEKRETARA NIKICA DMITROVIĆ.

Protekli period od dvije godine obogaćen je daljnjim razvojem materijalnih snaga i socijalističkih društvenih odnosa u šibenskom kotaru. Izvještaj objektivno ukazuje na rezultate, uspjehe i negativne pojave s ciljem, da bi se formulirali predstojeći zadaci komunista u aktiviranju socijalističkih snaga do pune širine demokratskog sistema. U tom smislu, naglasio je Ivo Družić, i diskusija na ovoj konferenciji ima zadatak, da trećina bitna pitanja društvenog života i orijentira organizacije SK ostale društveno - političke faktore na nove forme metod i sadržaj rada.

Samo nekoliko cifara, zabilježenih u izvještaju govore, da u šibenskom kotaru postoji solidna baza za to. Svaki peti radnik u ovom kotaru je komunista. Od 7.875 članova SK na ovom području u odborima SSRN, djeluje 2.120 članova SK. U komitetima Narodne omladine i sekretarijatima aktiva ima 730 komunista. U organe radničkog i društvenog upravljanja izabrano je još 1120 komunista. U narodnim odborima i njihovim komisijama savjetima je 768 komunista. U odborima raznih društvenih organizacija, kulturno - prosvjetnim i sportskim organizacijama društvima djeluje daljnjih 3.099 članova SK.

Uz ove trebalo bi dodati i podatke, da u organizacijama SSRN ima preko 56.000 članova, u sindikalnim 18.000, omladinskim 4.000, te da u raznim izbornim tijelima radničkog i društvenog upravljanja, mjesnim i narodnim odborima djeluje oko 14.000 građana ovog kotara i da od 101.000 birača aktivno učestvuje i posjeđuje zborove birača preko 51.000 osoba, što nesumnjivo govori o široj demokratskog sistema u

U dvogodišnjem periodu borbe za realizaciju zaključaka VIII. konferencije SK ovog kotara i odluka VII. kongresa SKJ, kaže se između ostalog u izvještaju, radni ljudi i komunisti šibenskog kotara ulagali su snažne napore u rješavanju privrednih zadataka i podizanja životnog standarda radnih ljudi. Uz ovaj zaključak izvještaja, nižu se podaci, koji govore, da su ti napori imali ozbiljnih rezultata. Društveni bruto - proizvod rastao je od 25 milijardi 1957. na preko 34,5 milijardi 1959., a narodni dohodak od 9,5 na preko 12,5 milijardi dinara. Ove godine planovi su još veći za bruto-proizvod 43,5 milijardi, a narodni dohodak 15,5 milijardi, i već prvi tromjesečni rezultati govore, da će se ne samo ostvariti, nego i premašiti.

Pred nama se, istakao je drug Družić, kao centralni zadatak postavlja podizanje produktivnosti rada i orijentacija na razvijanje zaostalih komunata i zato bi trebalo političku aktivnost komiteta, organizacija i komunista među radnim ljudima usmjeravati na angažiranje snaga i sredstava za brže jačanje proizvodnih snaga, što uvjetuje viši stepen ličnog i društvenog standarda.

Takva orijentacija je već i dosad dala odgovarajuće rezultate. Dok je društveni bruto-proizvod privrednih organizacija u 1959.

zabilježio porast za 19 posto prema 1958. godini, čisti prihod se povećao za 26 posto, što je utjecalo na povećanje osobnih dohoda za 21 posto. Međutim, ove se godine očekuje veći porast ličnih prihoda, jer je niz poduzeća prišlo stimulativnijem nagradivanju.

U razmatranju privrednog razvoja šibenskog kotara poslo se od činjenice, da je narodni dohodak još znatno ispod jugoslavenskog prosjeka da uspon nije ravnomjeran u svim oblastima i da su neke komune veoma zaostajale. Naročito je s poljoprivredom, stočarstvom i ribarstvom loše stajalo. Upravo niska proizvodnja tih grana, dovode do toga, da je industrija prošle godine predstavljala 58,2 posto cjelokupnog bruto - produkta u kotaru. A takav statistički podatak, mogao bi navesti na konstataciju, da je ovaj kotar već industrijski visoko razvijen. Nakon što su prošle godine utvrđene jasne orijentacije u poljoprivredi i već se prišlo njihovoj realizaciji, ti odnosi će se sigurno poboljšati.

Premda zaposlenost u prosjeku raste za 6% godišnje, pritisak viška rade snage sa sela, nekvificirane i ženske, naročito iz područja pet nerazvijenijih komunata, koje imaju i male mogućno-

(Nastavak na 2. strani)

TRI VELIKA SLAVLJA

OVOGODIŠNJA proslava 1. maja, možemo reći, jedna je od najvećih proslava radnih ljudi socijalističke Jugoslavije. Iako nas svaki Praznik rada još čvršće povezuje s radnim ljudima čitavog svijeta, za nas ovogodišnji 1. maj iz više razloga ima naročiti jugoslavenski karakter. Ove godine proslava Dana rada pada u vrijeme petnaeste godišnjice oslobođenja zemlje i u vrijeme proslave desete godišnjice radničkog upravljanja.

I baš zbog toga 1. maj ima još svečanije obilježje, jer taj praznik slavimo na kraju desetljeća, u kojem je jugoslavenska radnička klasa ostvarila najveće djelo u borbi za svoja prava i svoju sretniju socijalističku budućnost, stvorila i razvila organe radničkog i društvenog upravljanja, osnovu naše socijalističke demokracije, ostvarila takve socijalističke odnose u kojima sve proističe od radnog čovjeka i kojemu se sve potčinjava.

Tako je u FNRJ ostvarena vjekovna težnja radnih ljudi svih vremena i svih nacija, ostvarena je jedna od osnovnih akcionih parola radničkog pokreta i postavki marksizma - lenjinizma: tvornice radnicima.

Postojanje i razvijanje radničkog samoupravljanja posebno raduje nas Jugoslavena. Ponosni smo što je to također uspjeh radnih ljudi čitavog svijeta, kojih je borbeni dio i jugoslavenska radnička klasa. U tome i leži posebno značenje ovogodišnje proslave 1. maja i proslave deset godišnjice radničkog upravljanja.

Upravo time građani naše zemlje, zahvaljujući dosljednoj politici Saveza komunista Jugoslavije pod rukovodstvom druga Tita, na djelu pokazuju svoj internacionalizam. Uspjesi jugoslavenske radničke klase služe radnim ljudima ostalih zemalja za orijentaciju u njihovoj borbi za svoja prava. Oni u razvoju i uspjesima Jugoslavije vide perspektivu ostvarenja vlastitih težnji. Da su te težnje žive i aktuelne, najbolje nam govore društvena kretanja u raznim zemljama i pokretima, koji na različite načine počinju ostvarivati tu davnu težnju radnih ljudi.

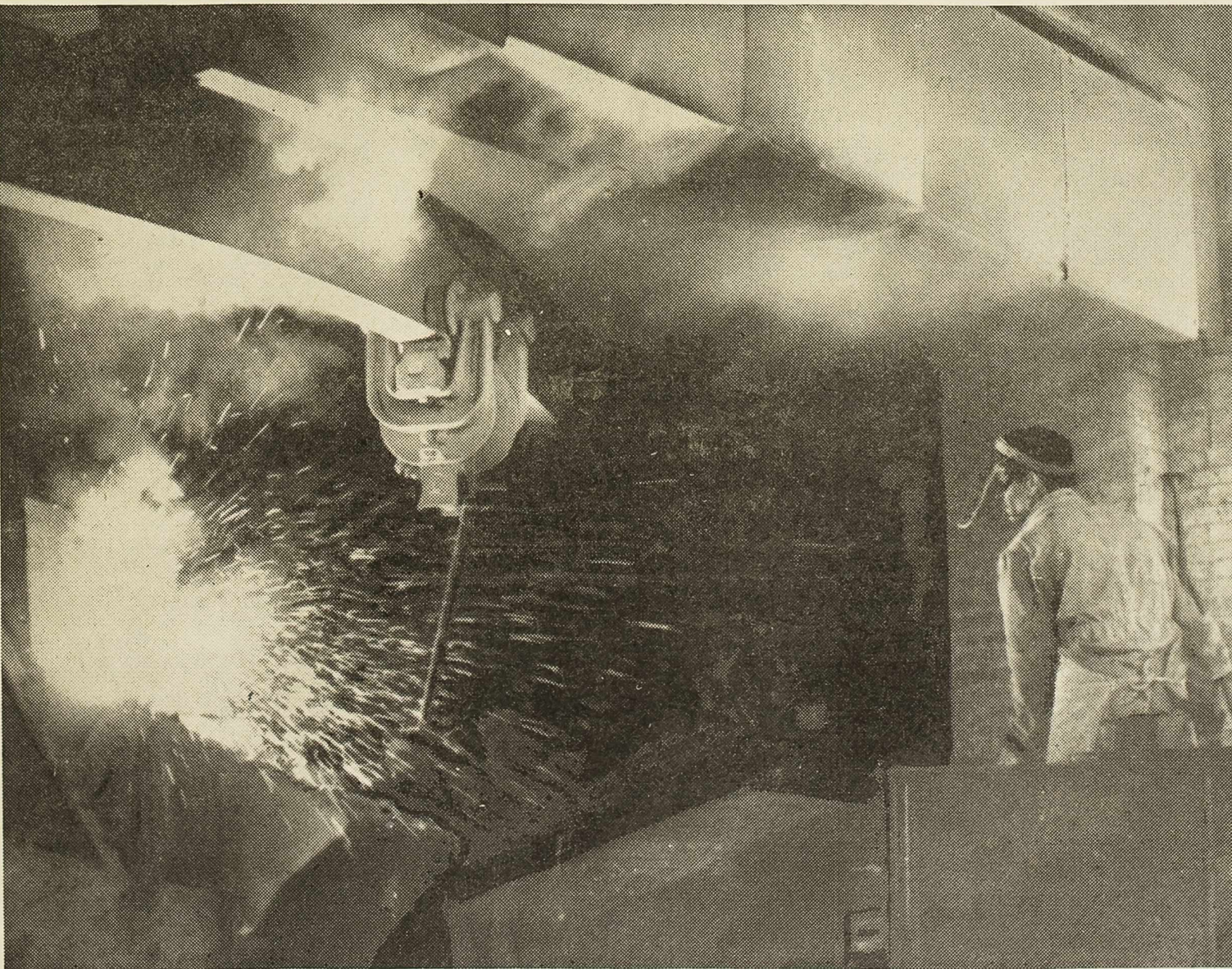
I zato možemo reći, da je ovogodišnji 1. maja naročito svečan i velik za sve Jugoslavena, a i za sve naše prijatelje u svijetu.

Proslava 1. maja na kotaru

Ovogodišnji prvomajski praznici najsvčanije će se proslaviti na cijelom teritoriju šibenskog kotara. Općinsko sindikalno vijeće donijelo je ovih dana program, koji je veoma bogat raznim kulturnim i sportskim manifestacijama.

Uoči 1. maja u svim osnovnim organizacijama SSRN, poduzećima i školama, te jedinicama JNA održat će se svečani sastanci. U 5 sati poslije podne na obali će se održati motorističke trke, a zatim veliki vatromet. U 20 sati u Narodnom kazalištu priredit će se svečana akademija, na kojoj će nastupiti naši poznati umjetnici Tugomir Alaupović i Majda Radić.

1. maja predviđene su razne sportske i kulturne priredbe. U toku prijedpodneva održat će se defile čamaca »Krke«, zatim natjecanja u rukometu, šahu, odbojki i veslanju. U 10 sati glazba JNA održat će koncert na Subićevcu, a Kazalište lutaka predstavu. Istog dana poslije podne nastupit će lakoatletičari Sibenika i JNA i kuglaši — reprezentacija Radničke sportske djelatnosti i »Subićevca«. Šibenska narodna glazba priredit će koncert na Subićevcu, a jednu predstavu dat će Kazalište lutaka, također na Subićevcu. Navečer u predjelu Subićevca izvest će se kinopredstave i kulturno — zabavni program uz sudjelovanje članova »Kola«, COKUD, orkestra M-18, te pripadnika JNA.

Čitaocima i
suradnicima
čestitamo
1. maja!

Konferencija Saveza komunista šibenskog kotara

Novi Kotarski komitet SK

U novi Kotarski komitet SK izabrano je 55 drugova i drugarica i to:

Rudolf Alfired, Mile Andabaka, Iviša Baranović, Srećko Bašić, Ante Bego-Giljak, Srećko Berleghi, Milan Bijelić, Božo Blažević, Stevo Bodrožić, Zvonko Brkić, Ante Bujas, Niko Črnčević, Rajko Dobrijević, Nikica Dmitrović, Ivo Družić, Mirko Gluić, Ante Goleš, Vitomir Gradiška, Draško Jurišić, Zvonimir Jurišić, Smiljana Karadole, Dare Kasum, Vitomir Katić, Petar Knežević, Mirko Knežević, Marko Knežević, Tona Krnić, Marija Kuman, Miroslav Kuhač, Sava Lalić, Mijo Lemo, Asja Maroti, Stipe Morić, Čiro Milutin, Jovo Mudrinčić, Ivo Ninčić, Vaso Nikolić, Paško Periša, Vinko Petrini, Cedo Polak, Božo Radić, Ivo Rajevid, Smiljan Reljic, Petar Rončević, Mirko Sinobad, Ivo Skračić, Spiro Strunović, Antica Sandrić, Petar Škarica, Mile Šarić, Luka Tanja, Petar Tanja, Luka Tare, Slobodan Telenta i Milo Vlahov.

U revizionu komisiju Kotarskog komiteta SK izabrani su:

Ante Bačić, Stipe Berović, Rade Dobrović, Ante Ivanda, Ljudevit Lušić, Glišo Kablar, Vanja Mandić, Sime Pačić, Živko Gojanović, Mirko Rončević, Jovanka Šain, Petar Škaric i Božo Vrančić.

(Nastavak sa 1. strane)

sti za unapređenje poljoprivrede, također je u porastu.

Od tada proizlaze i ostali neposredni zadaci naše orijentacije. Istakao je u referatu sekretar KK SK Ivo Družić, koja traži svjesnu političku borbu komunista kroz razne institucije radi mobiliziranja vlastitih snaga i sredstava na razvijanje zaostalosti i stalnom jačanju razvijenih komunista. Ako u ovoj godini, pridjemo njejoj postepenoj konkretizaciji i nastavimo idućih godina, stvaranje manjih poduzeća i pogona preradačke industrije, koja bi rasteći i problem radne snage uz relativno mala ulaganja, zaista se stvara mogućnost ublažavanja disproporcije u privrednom razviku kotara i ekonomska osnova samostalnijeg razvika pasivnih komunista. U prvoj fazi je poduzeća za finalne proizvode od aluminija u Kistanjama, zatim proširenje brodogradnje u Betini na bazi aluminija, proširivanje i osposobljavanje Znanstskog kombinata u Vodica za proizvodnju na industrijski način, i elektrifikacija općina Tijesno i Primošten, kao baze za razvoj turizma i osnivanja preradačkih pogona.

S tim u vezi i izvještaj i referat ističu u prvi plan problem nedostatka stručnih kadrova. U referatu se naglašava, da politika stipendiranja nije bila usklađena sa društvenim planovima i to je u proteklom periodu bila njena osnovna slabost, pored neizgrađene kadrovske službe u narodnim odborima i privrednim organizacijama, koje nisu adekvatno izučavale sadašnje i buduće kadrovske potrebe.

Govor druga Zvonka Brkića

Posvetiti veću pažnju obrazovanju kadrova za potrebe industrije

— Mogu konstatirati vaše uspjehe rekao je u početku drug Brkić, koji se nadovezuje na uspjehe naše Republike i cijele naše zemlje. No, uz uspjehe vidimo i vrlo teških problema, ne samo onih starih, što se vuku iz zaostalosti svog kotara, nego i novih koji su se stvorili s njegovom industrijom i svim onim razvitkom, koji se nadovezao na industriju, problema što su se pojavili baš na putu vašeg socijalističkog razvika.

Uzimo samo industriju. Očito, lakše je izgraditi industriju s povoljnim kreditima, nego je staviti u pogon i osposobiti za modernu, visoko - produktivnu proizvodnju. Vaša industrija je nova, ali je još nedovoljno organizirana i nema dovoljno kadrova. Ona je još bremenita ž nizmim shvaćanja, što su ih u nju unijeli ljudi, koji su došli sa sela i u njoj gledaju mjesto zaposlenja i socijalnog zbrinjavanja, a ne mjesto proizvodnje.

Tu se, međutim, rekao je drug Brkić, vidi i neizgrađenost radničkog upravljanja. Ovakva kakva je, traži ogromne napore, prvenstveno od organizacija Sa-

veza komunista, sindikalnih organizacija i radničkog upravljanja, da dađe odlučnu bitku, da industrija postane moderna, proizvodnja u njoj rentabilna, da se oslobodi krivih shvaćanja. Industrija ne može biti socijalna ustanova, mora proizvoditi i društvo davati sredstva, a tek kroz to onda rješavati socijalne i druge probleme. Vi u tome morate imati sasvim jasan stav i u tom kursu središnja industrije davati jaku podršku onim kadrovima, radnicima, koji svoj prosperitet vide kroz modernu industriju.

Govoreći o uzdizanju kadrova, drug Brkić je istakao, da će industrija bez kvalitetnog stručnog kadra i dalje patiti od svih bolesti od kojih i danas pati.

Ako je igdje potrebno posvetiti pažnju kadrovima, onda je to ovdje, a stvar je same industrije da ozbiljno počne rješavati ove probleme. I ne samo stipendiranjem, to je najlakše, već raznim vidovima vlastitog uzdizanja kadrova u samom poduzeću, kroz vlastite kurseve i škole. Vi imate ovdje industriju obojenih metala, škole za tu industriju nema nigdje u našoj zemlji i očito je, da upravo na vama stoji, da otvorite i višu i visoku školu za takve kadrove.

U daljem izlaganju drug Zvonko Brkić je naglasio, da se iz referata i diskusije vidi, da dosta teški problemi u industriji i radničkom upravljanju u njoj dolaze zato, jer je jedan veći dio radnika sa sela još uvijek jednom nogom na selu, i nema dovoljno interesa za to poduzeće. I zato, naglasio je on, što kod tih radnika nema dovoljno zainteresiranosti u nekim kolektivima se upravljanje povlači u užu krug uprave poduzeća, što ima za posljedice odvajanje i od onih radnika, koji za njih imaju interesa. U krajnoj liniji to je bjezanje od borbe za predgajanje radnika.

Govoreći o potrebi jačanja radničkog upravljanja i borbe za proizvodnju na moderniji način, drug Brkić je naglasio da su iskustva pokazala, da zaostajanje u tome nosi za sobom i zaostajanje u produbljavanju radničkog upravljanja, koje naročito sada traži pronalaženje novih formi kroz pogone i ekonomske jedinice, nosi za sobom zaostajanje u ekonomskom razvoju, zaostaje prema potrebama naše razvijene potrošnje. Proizvodnja je suviše ozbiljna stvar, da bi mogli biti sentimentalni, da bi mogli trpeti shvaćanja da tvornica može biti i nekakva socijalna ustanova. Vi imate višak radne snage u poduzećima. Boga organizacija će pokazati da toga ima još više. Postavlja se pitanje — a kuda s tom radnom snagom, koja je

višak u proizvodnji. Ona vrši veliki pritisak na industriju, posebno Šibenik, jer je tu skoncentrirana industrija i s obzirom na to ovdje je nastao čitav niz teškoća — stambenih, komunalnih, prosvjetnih i t. d. Teškoća je i u tome, što je ta industrija nisko akumulativna, što daje relativno mala sredstva komunima, a postavlja velike zahtjeve pred komunima.

No, rekao je drug Brkić, kurs za razvijanje sitne preradačke industrije, koji ste vi uzeli i o čemu su govorili drugovi u diskusiji, rasteretiti će taj pritisak na sam Šibenik i stvoriti mogućnost da ti ljudi nadu zaposlenja tamo gdje stanuju. To ne bi smio biti samo kurs kotara nego i vaše velike industrije, koja treba da vodi računa o tome, da problemi kojih imate u Šibeniku, su problemi koje je ona izazvala i koje zato ona mora sa kotarom i rješavati.

Ističući da pritisak radne snage na postojeću industriju proističe iz jednog dijela iz zaostajanja poljoprivrede drug Brkić je rekao:

izvodnjom i da se samo modernim proizvodnim sredstvima može vršiti socijalistički preobražaj sela.

Ističući, da se često zaboravlja, da kooperacija kao takva ne može sama izvršiti tu ulogu, drug Brkić je naglasio, da smo već svjedoci takvog preobražaja, koji je razvila moderna socijalistička proizvodnja na selu i da u određenim dijelovima naše zemlje sve više raste socijalistička proizvodnja sve više jača radnička klasa na selu i sve se više veže selo uz socijalističku proizvodnju. Time se za seljaka stvaraju mogućnosti da se zaposli tamo gdje živi. S tih područja, naglasio je on, nema pojava bjezanja sa sela.

U ovom periodu vašeg razvika, nastavio je drug Zvonko Brkić, središnje postojeće industrije igra jednu od najvažnijih uloga, drugo, razvika poljoprivrede dolazi odmah iza toga, a treće, mislim da je vrlo važno, da ubrzate tempo rješavanja tih problema. Što više, mnogi se u industriji i poljoprivredi i u društvenom i političkom životu odnose prema problemima, kao sitni seljak prema primitivnoj proizvodnji. Vi taj mentalitet trebate mijenjati. Ljudi koji su umorni i koji se ne prilagođuju tom tempu treba premjestiti na druga mjesta i uzdignuti druge kadrove, one ljude koji su moderni i napredni, koji su elastični i brzi i koji će cijeli napredak podići.

Organizacije Saveza komunista u svemu će ovome kao i dosad igrati značajnu ulogu. Ja imam utisak, da i kod vas ima pojava, da neke organizacije bježe od problema, da se ne upuštaju u borbu, a to u najmanju ruku dovodi do gubljenja političkog refleksa.

Na kraju svog izlaganja drug Zvonko Brkić zadržao se na pitanju sektašenja prema ženama i ženskoj omladini na selu, o čemu je bilo govora u ranijoj diskusiji, i naglasio:

Nemojmo se zavaravati da ćemo to popraviti samo mijenjanjem mišljenja kod muškaraca nego moramo mijenjati položaj žene. Kad ona bude imala ekonomsku samostalnost, vrlo će lako obračunati sa svim zaostalim shvaćanjima. Nemojte misliti, da je nedovoljno učesće omladinki u našem političko - društvenom životu rezultat nekog utjecaja religije i religioznog odgoja. Mislim da mi preuveličavamo taj utjecaj. Vrlo često se govori o porastu religioznosti. Smatram da porasta nema, nego da su se ljudi vratili običajima kakvih su živjeli prije rata.

Budući da su se i religiozni ljudi angažirali u izgradnji, rekao je drug Brkić, nije religioznost zapreka da budu dobri patrioti i graditelji socijalizma. Naši uspjesi u radu s omladinom bit će daleko značajniji, ako svom omladini obuhvatimo na izgradnji socijalizma, bez obzira je religiozna ili nije, pa bi tada religioznost opadala.

Vaši dosadašnji uspjesi činjenica, da poznate svoje probleme, pokazuje da znate što trebate raditi u narednom periodu. Meni se samo čini, da trebate jače podvući organiziranost vlastitu odgovornost svakog pojedinca u tim zadacima, koji ste je pred vama, rekao je na kraju drug Zvonko Brkić.

ZVONKO BRKIĆ

U Dalmaciji imamo malo primjera organizirane moderne poljoprivredne proizvodnje i primjene naučnih metoda u proizvodnji. Ja mislim, da se ovdje sa podcjenjivanjem gleda na poljoprivredu, i to zato što te očene mogućnosti ili nemogućnosti dajemo na bazi iskustva sitnog posjeda pa dolazimo često do odgovora: »Da se može jako malo«. Međutim, ono što je dosad postignuto, pokazuje, da je u Dalmaciji moguće učiniti ogromne skokove, da ovdje može biti tri žetve, da se na toj bazi može razvijati stočarstvo, a zahvaljujući klimatskim uslovima i voćarstvo i rano povrtnarstvo, za što imamo velike potrebe na domaćem i stranom tržištu.

Ne vidim velike teškoće u tome, što je kod vas sitan posjed i što seljak nije u stanju da organizira modernu proizvodnju. Ima granica do kojih se njegova proizvodnja može podići (i to svakako viša nego što je današnja, ali samo ako ga nadovežujemo na iskustva moderne proizvodnje preko zadruge, društvenih dobara i uopće naših zahvata u poljoprivredi. Očekivati da će seljak samo na bazi naših predavanja istakao je drug Brkić, podići svoju proizvodnju, mislim da je u najmanju ruku iluzorno. Zato treba posvetiti mnogo veću pažnju organiziranju moderne proizvodnje kroz zadruge i državna dobra, kako bi ona povukla za sobom i seljaka. A da bi to ostvarili moramo veliku pažnju posvetiti kadrovskom pitanju u zadrugama, kadrovima, koji će svoju perspektivu vidjeti u razviku tih zadruga, a ne u svom malom posjedu i koji će biti nacisti s tim, da je budućnost zadruge vezana sa modernom pro-

Izlaganje druga Nikole Sekulića

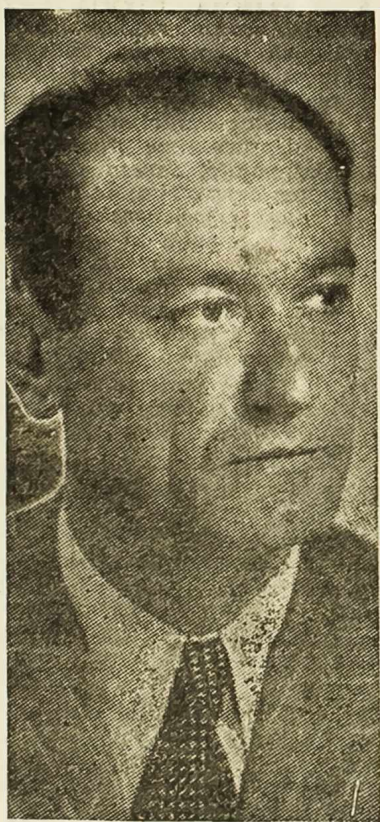
Osnovne organizacije SK treba da znaju što hoće i da se bore za svoje programe

Drug Nikola Sekulić je, između ostalog, rekao da su na ovom području postignuti vidni uspjesi, dok bruto produkt i nacionalni dohodak pokazuju tendenciju stalnog porasta. To je bez sumnje rezultat razvoja postignut ranijim naporima i on je čak iznad jugoslavenske stope napretka. Posve je vidljivo da organizacije SK uočavaju probleme. Na konferenciji se govorilo o određenoj orijentaciji na svim područjima i oblastima u kojima je ranije nije bilo, kao na primjer u poljoprivredi, turizmu i t. d. Ali to nije dovoljno. Pojedine organizacije SK i drugi faktori nisu bili na visini zadatka i u stalnom kontaktu sa problemima. Jedan dio organizacija nije išao onim tempom, nije reagirao dovoljno brzo, što je imalo izvjesnih reperkusija na produktivnost. Osnovne organizacije treba da znaju što hoće, a ne da to ostane samo stvar komiteta. Potrebno je da se one bore za određene programe i da potiču inicijative, jer se to onda odražava na čitav sistem radničkog i društvenog upravljanja.

U nastavku je drug Sekulić istakao da je posljednjih godina u SK primljeno oko 3000 novih članova, znači oko 60 posto novih ljudi. Ali, nije primarna borba za broj, za kvantitet, nego za kvalitet, što znači da je naš naredni zadatak da razvijamo napredne osobe kod mladih ljudi, a u svakidašnjem radu i dalje razvijati njihovu inicijativu. Treba te ljude ideološki izgrađivati, ali, naravno, nije samo ideološki rad jedini faktor u njihovoj izgradnji, nego i svakodnevna borba tamo gdje žive i rade.

Govoreći o V. kongresu SSRN, drug Sekulić je naglasio, da je on išao dalje i izgradio našu političku liniju razvika demokracije. Socijalistički savez kao najšira politička organizacija treba da pokreće čitav sistem naših demokratskih institucija. Nakon Petog kongresa Socijalistički savez igrat će još veću ulogu u razvijanju i izgradnji socijalizma. Ta uloga naročito se odražava i odrazit će se na svim društvenim djelatnostima.

U vezi s tim moramo govoriti o daljnjoj izmjeni strukture investicija, rekao je drug Sekulić. Dakako, ostat će i dalje one krupne, namjenske, koje će zajednički ulagati u određene objekte, ali moramo se pozabaviti onim drugim, od sredstava koje se akumuliraju u poduzećima i komunima. Na poduzećima i komunima da odlučuju o tim sredstvima, kako će ih i u što potrošiti. Ta-

NIKOLA SEKULIĆ

kva politika treba da se provodi tamo gdje se odlučuje, a to je baš u poduzećima. Industrija i komune treba da postanu nosioci investicione politike na svom području. Mi smo ovdje već čuli dobrih primjera ekonomiziranja, kao što je to bio slučaj u Drnišu kod osnivanja poduzeća »Dalmacija-plastika«. Baš takva orijentacija morat će se odraziti i u drugim oblastima, u zdravstvu, prosvjeti i t. d. Eto, u tome će se sastojati razvika Socijalističkog saveza. On će inicirati osnovnu liniju i predstavljati javno mišljenje. Javno i otvoreno raspravljanje u radnim kolektivima, koje se svagdje ne provodi, još više će razviti pitanje kritike, suzbiti kritiziranje i spriječiti izvjesne negativnosti.

Nije loše naglasiti da se, uz našu pravilnu orijentaciju u poljoprivredi, ugostiteljstvu, turizmu i kućnoj radinosti - ribarstvu nije ni spomenulo. Mi smo to zapustili očekujući velike programe i investicije.

Ova orijentacija, koja je ovdje zacrtana, ponukala je da se problem kadrova ozbiljnije postavi na dnevni red. Međutim, ni u tome se ne može čekati što će budžet predvidjeti, a što će uraditi školske vlasti, već sama poduze-

ća moraju na to misliti i ostvariti odgovarajuće stručne škole koje su im potrebne.

Zatim je drug Sekulić govorio o utiscima sa V. kongresa SSRN u odnosu na vanjsku politiku i naglasio, kako je ova zemlja, koja nekad nije prelazila balkanske okvire, okupila na svom kongresu delegacije iz 40 zemalja. Peti kongres sam po sebi dao nam je novih svježih ideja, i tu politiku, koju je on aplicirao, trebali bi povezati sa vašim prilikama, na terenu, gledajući posebno što znači pitanje unutrašnjih rezervi.

Ova baza koju ste dostigli u svom kotaru, istakao je na kraju drug Nikola Sekulić, sad traži nadogradnju, traži da se brže reagira, ali treba polaziti od vlastitih snaga i mogućnosti, od te baze, pa se nadam da ćete još bolje i brže napredovati.

DISKUSIJA

Sudjelujući u diskusiji JOVO MUDRINIĆ je naročito istakao da je potrebno voditi stalnu brigu o proširenju organizacije SK. PETAR ZJACIĆ govorio je o nekim problemima nagrađivanja u privredi, dok se MIJO LEMO založio za podizanje preradačke industrije u ekonomski slabijim komunama. VANJA MANDIĆ je govorila o aktualnim pitanjima sa područja školstva i osiguranja potrebnog učiteljskog kadra na selu. JAKOV GRUBIŠIĆ osvrnuo se na rad u poduzeću Luka i skladišta u Šibeniku, dok je TONA KRNIĆ govorila o političkoj i društvenoj aktivnosti žena na kotaru. Ona je istakla da je učinjen izvjestan napredak u tom pogledu, ali da se on još uvijek sporo odvija. ANTE BUIJAS ističući uspjehe u radu omladinskih organizacija rekao je, da je potrebno pronalaziti nove oblike u radu s omladinom, a ASJA MAROTI je navela potrebu otvaranja tečajeva iz domaćinstva, osnivanja dječjih vrtića i širer učesća žena u rješavanju tekuće problematike. O stručnom obrazovanju radnika i djelovanju Radničkog sveučilišta govorila je SMILJANA KARADOLE, SLOBODAN TELENTA naglasio je uspjehe i teškoće tvornice vijaka u Kninu s posebnim osvrtom na kadrovski problem, a ŠIME KARADOLE o radu organa radničkog upravljanja u TLM »Boris Kidrič«.

Pukovnik JNA ZARIJA STOJOVIĆ pozdravio je delegate i

goste ove konferencije u ime članova SK u Armiji, podvukavši potrebu jače suradnje naroda i pripadnika Armije. O metodi rada općinskih komiteta, te o politički prijemima i kažnjavanjima u organizacijama SK, kao i o pravilnom razmještanju kadrova diskutirao je NIKICA DMITROVIĆ, o problemima rudnika u Siveriću govorio je STEVO BODROŽIĆ, a ing. MIROSLAV JAKOVLJEVIĆ iznio je rezultate u proizvodnji tvornice u Lozovcu nakon uvođenja novog načina nagrađivanja. NIKICA ZENIĆ govorio je o radu organizacija SSRN u rješavanju političkih, privrednih i komunalnih pitanja, ANTE BUIVINIĆ se založio za većer učesće članova SK u radu sindikalnih organizacija, a isto tako je istakao potrebu širer uključivanja čitavog kolektiva u rješavanje problema poduzeća, dok je MIRKO KNEŽEVIĆ diskutirao o nekim pitanjima ideološko - političkog rada. PAŠKO PERIŠA je u svom izlaganju posebno podvukao potrebu pronalaženja novih oblika političkog djelovanja i poklanjanja veće brige zbiorovima birača, a ujedno je govorio i o radu Političke škole. PETAR ŠKARICA iznio je neke konkretne podatke o razvoju turističke privrede na kotaru. ANTE BAČIĆ je naveo neke primjere i probleme sa područja zdravstvene službe, dok je RADE DOBROVIĆ govorio o potrebi pružanja veće pomoći nerazvijenim općinama.

Ivo Družić ponovo sekretar Kotarskog komiteta

Nakon konferencije održana prva sjednica novoizabranog Kotarskog komiteta SK na kojoj izvršeno konstituiranje. Na prijedlog Petra Škarice sekretara Kotarskog komiteta SK izabran je Ivo Družić, a za organizacionog sekretara Niko Dmitrović. Zatim je Ivo Družić predložio ostale članove sekretarijata Kotarskog komiteta SK. Izabrani su Petar Škarica, Dr. Ivo Jurišić, Milan Bijelić, Č. Milutin, Ivo Ninčić, Božo Radić, Zvone Jurišić, Jovo Mudrić, Ante Bujas.

Naš prvomajski intervjue

Otvoreni su uvjeti za proširenje nadležnosti organa radničkog upravljanja

Povodom 10-godišnjice radničkog upravljanja razgovarali smo s Josipom Caziem, predsjednikom Republičkog vijeća Saveza sindikata Hrvatske

Dvadeset, sedmog lipnja navršava se 10 godina postojanja radničkih savjeta. Druge predstojnice, kakva je vaša ocjena rada organa radničkog samoupravljanja u Hrvatskoj u proteklom periodu?

— Temeljita ocjena rada organa radničkog samoupravljanja dana je na Prvom kongresu radničkih savjeta prije tri godine u Beogradu — rekao je u početku Josip Cazi.

Ulažeći u desetu godinu postojanja radničkih savjeta možemo reći, da je u potpunosti izgrađen privredni sistem koji osigurava materijalnu i političku osnovu radničkog samoupravljanja. Iako deset godina nije neki veliki vremenski period, radnički savjeti i upravni odbori poduzeća u njemu su osposobljeni da rješavaju mnogobrojne probleme svojih privrednih organizacija.

Poslovna politika radničkih savjeta, govori o zrelosti i sposobnosti radničke klase da ovlađava funkcijama upravljanja. Naravno, značajni bili su uspjesi u proizvodnji, koji su omogućili nove korake u decentralizaciji i demokratizaciji i u ostalim oblastima društvenog života.

Možda je ipak najznačajnije nastavio je Josip Cazi, što su radnički savjeti bili škola upravljanja neposrednih proizvođača. Kroz radničke savjete je za deset godina u Jugoslaviji prošlo oko milijun 200 hiljada radnika od čega u Hrvatskoj 457 hiljada. Značajno je, da je među izabranim članovima radničkog savjeta u Hrvatskoj 307 hiljada bilo iz neposredne proizvodnje.

Kakve su slabosti uočene i što je potrebno učiniti da rad ovih organa postane još sadržajniji i da se u rješavanju aktualnih pitanja angažira što veći broj članova kolektiva?

— Kad je riječ o slabostima u radu radničkih savjeta, treba reći da se one manifestiraju u tri vida. Prvo u tome, što se u dovoljnoj mjeri ne koriste različite forme upravljanja koje su u pojedinim kolektivima dale vrlo dobre rezultate. Tako, na primjer, nedovoljno se savjaju skupštine kolektiva i zborovi proizvođača, koji bi trebali da razmotre društvene planove, završne pravilnike poduzeća i t.d. prije nego ih usvoje radnički savjeti.

Mislim, rekao je dalje Josip Cazi, da bi poslije deset godina trebalo zakonski utvrditi prava radnih kolektiva da budu upoznati sa važnim odlukama prije njihova stavljanja na dnevni red sjednice radničkog savjeta. To je naročito sada važno zbog uvođenja kompleksnog nagrađivanja po učinku. Također smatram da je potrebno istaći važnost referenduma, koji se također slabo koristi.

Druge slabosti proizlaze iz još uvijek nedovoljnog prenošenja dobrih iskustava iz naprednijih kolektiva.

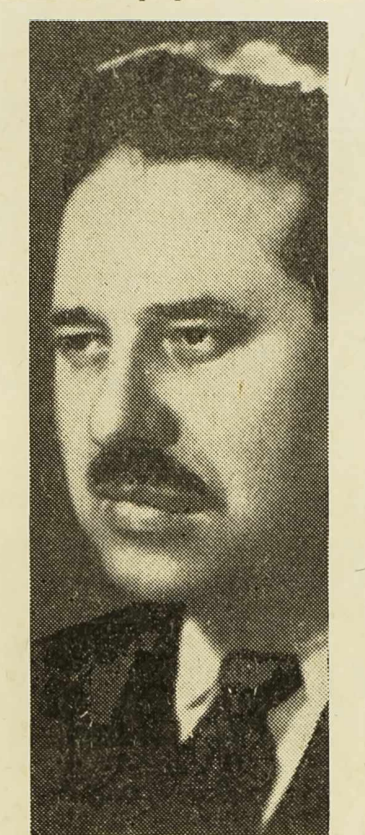
Kao treća slabost ostaje pitanje efikasnog upravljanja u malim kolektivima, te bi trebalo razmotriti prijedloge prema kojima bi u radničke savjete trebalo uključiti ne samo 30 uposlenih kao dosad, već i sve radnike u poduzećima od 70 ili 90 ljudi.

Postojanje pogonskih radničkih savjeta u većim poduzećima uglavnom je dalo dobre rezultate. što mislite o mogućnostima za davanje još većih kompetencija ovim organima?

— U Hrvatskoj je g. 1958. postojalo 438 pogonskih radničkih savjeta sa 20.496 članova. Njihov broj danas je još veći. Tendencija privrednih organizacija treba da bude uvođenje ovih organa upravljanja u svim pogonima gdje za to postoje uvjeti. Mišljenja sam, da bi trebalo donijeti propise, kojima bi se što prije ozakonila praksa postojanja pogonskih radničkih savjeta, te da se ostavi na volju radnom kolektivu, da li će uvesti pogonske radničke savjete ili ne će.

Postoje li izgledi da se uskoro nadopune postojeći zakonski propisi o nadležnostima i djelatnosti organa radničkog upravljanja?

— Mislim, da će se uskoro donijeti zakon o upravljanju privrednim organizacijama, koji će sadržavati i propise za organe

radničkog upravljanja, pa će time biti riješen niz pitanja koja je postavila desetogodišnja praksa postojanja radničkih savjeta. Napominjem, da ni dosadašnji zakon nije sprečavao radne kolektive da razvijaju bogatstvo forme upravljanja.

Kako se odrazila afirmacija radničkog upravljanja u međunarodnom radničkom pokretu?

— Radničko upravljanje kod nas već je ušlo u ideološki arsenal suvremenog radničkog pokreta. To je naš velik doprinos socijalizmu i međunarodnom radničkom pokretu.

Ove godine nakon dulje pauze opet se organizira svečana prvomajska manifestacija u Zagrebu. Kažite nam nešto o tome.

— Ovogodišnja prvomajska proslava uveličana je kod nas desetogodišnjim jubileom organa radničkog upravljanja. Tog dana u Zagrebu će se održati veličanstvena smotra privrednih dostignuća Hrvatske u 15-godišnjem periodu obnove izgradnje zemlje. Osim toga, radnici u Hrvatskoj proslavit će tog dana i 70-godišnjicu prve proslave Dana međunarodne radničke solidarnosti — rekao je na kraju razgovora Josip Cazi, predsjednik Republičkog vijeća Saveza sindikata Hrvatske.

P.K.

Poslije Kongresa

Peti kongres Socijalističkog saveza radnog naroda Jugoslavije po vremenu u kome je održan, po načinu kako je tretirao probleme našeg socijalističkog razvika, po odlukama koje je donio svakako je, poslije Sedmog kongresa Saveza komunista Jugoslavije, najznačajniji politički događaj u našoj zemlji u toku posljednjih nekoliko godina.

Ocijenjujući mjesto i ulogu Socijalističkog saveza radnog naroda, kao općenarodne političke organizacije, u tome razviku, Kongres je konstatirao da su ta uloga i značaj bili veliki, naročito kada je riječ o razvijanju i usavršavanju socijalističke demokracije, radničkog i društvenog samoupravljanja, da je Socijalistički savez bio glavna masovna politička snaga u sprovođenju svih mjera koje su poduzimane na polju privredne izgradnje naše zemlje i u daljem razviku našeg društvenog sistema.

Brzi privredni razvitak praćen naglim promjenama u strukturi stanovništva, brzo povećavanje društvenog i ličnog standarda radnih ljudi, postavili su na dnevni red i niz novih zahtjeva i problema u oblasti idejno — odgojnog, prosvjednog i kulturnog rada. Idejno politički odgoj, opće i stručno obrazovanje, naročito desetina i stotina hiljada ljudi koji svake godine dolaze u industriju, u gradove, sa zaostalim navikama i shvaćanjima, odlučnija borba protiv raznih negativnih, antisocijalističkih pojava, usavršavanje rada privrednih i drugih idejno — odgojnih ustanova — samo je nekoliko pitanja koje je Kongres naglasio kao široko polje budućeg rada Socijalističkog saveza.

Izmjene koje je Kongres u Statut SSRNJ veoma su značajne za buduću rad ovih milijunske političke organizacije. Te izmjene treba da omoguću Socijalističkom savezu da izgradi takve organizacione oblike, metod i stil rada koji će najviše doprinijeti da organizacije i rukovodstva razvijaju još širu, raznovrsniju i uspješniju društvenopolitičku aktivnost ne samo svojih članova, već i svih ostalih građana na sprovođenju odluka Kongresa.

Bitne promjene u Statutu idu za tim da težište rada Socijalističkog saveza bude u komuni. Prema općoj ocjeni Kongresa to će omogućiti i članovima SSRN i ostalim građanima da njihova inicijativa dolazi više do izražaja, da njihova aktivnost bude još veća i masovnija.

Novi organizacioni okvir Socijalističkog saveza u komuni više će nego dosad omogućavati svakom građaninu da bude društveno aktivan, da iznosi svoja mišljenja, shvaćanja, prijedloge, kritiku. Novi Statut doprinijet će da Socijalistički savez još više nego dosad postane najznačajniji instrument direktne demokracije i velika škola demokratizma.

Brz i skladan dalji razvoj privrede, podizanje produktivnosti rada, stalan porast životnog standarda, proširivanje materijalne osnove radničkog i društvenog samoupravljanja, dalje što potpunije ostvarivanje socijalističkih društvenih odnosa u komuni, proširivanje i produbljivanje međunarodne saradnje na bazi ravnopravnosti, na principima aktivne koegzistencije — to je nekoliko osnovnih zadataka koje je Peti kongres postavio pred sve organizacije Socijalističkog saveza u narednom periodu. Kako će ti zadaci, koji nisu mali, biti izvršeni to u velikoj mjeri zavisi od Socijalističkog saveza, od zalaganja i upornosti njegovog milijunskog članstva.

Sudeći po rezultatima postignutim između Četvrtog i Petog kongresa, sudeći po idejnom i političkom jedinstvu Socijalističkog saveza koje je u pravo na ovom Kongresu došlo da izražaja više nego ikad ranije, može se slobodno reći da će i ti novi, još veći i složeniji zadaci, biti uspješno izvršeni.

Dragan Vukobratović

Prvomajske proslave u našoj zemlji

VEĆ SEDAM DECIENJA SLAVI SE SVAKE GODINE PRVI MAJA, BORBENI DAN MEĐUNARODNE SOLIDARNOSTI RADNIKA ČITAVA SVIJETA. OSTVARIVANJEM MEĐUNARODNE SOLIDARNOSTI RADNIKA U PRVOMAJSKIM PROSLAVAMA GRADIO SE INTERNACIONALIZAM, A PAROLA »PROLETERI SVIH ZEMALJA, UJEDINITE SE!« DOBIVALA JE SVOJ STVARNI SMISAO.

BORBA ZA 8-SATNI RADNI DAN

Počelo je u Chicagu, već tada gradu sa oko milijun stanovnika, od kojih se trećina bili radnici. Oni i njihove porodice živjeli su u najvećoj bijedi. Brz razvoj industrijalizacije iscrpljivao je radnika. Njegov radni dan trajao je mnogo dulje nego sada. Tada, osamdesetih godina prošlog stoljeća, u većem dijelu industrijskih poduzeća radilo se 8—11 sati na dan. U najstrašnijim uvjetima radili su pekari. Njihova radna sedmica trajala je 112 sati. Tramvajski kondukteri u Kanzasu radili su 102 sata sedmično, a u Pensilvaniji 96 sati. Radništvo se ogorčeno borilo za skraćivanje radnog vremena, ali godinama nisu postignuti značajniji uspjesi, iako je u Sjedinjenim američkim državama radnički pokret bio snažan i dobro organiziran. U zemljama, gdje je radnički pokret bio slabiji, situacija je bila još gora.

Američki radnici borili su se tada za osam sati rada, osam sati odmora i osam sati kulturnog života dnevno.

God. 1886. na 1. maja Chicago je zahvatio val štrajkova. Vlasnici tvornica pokušali su suzbiti štrajkove ubacivanjem štrajkolomaca. Radnici su se tome opirali, i često je dolazilo do sukoba. Buržoaska štampa upravo je vapila za nekim povodom, zbog kojeg bi policija grubom silom skrhala kičmu radničkog pokreta.

Dne 3. maja dogodilo je u MC Cormickovoj tvornici šivaćih strojeva od sukoba radnika i štrajkolomaca. Umiješala se policija i otvorila vatru na demonstrante. Radnici, od kojih su šestorica poginuli, morali su se povući. Pokret, koji je u početkom imao izgleda na uspjeh, primicao se strašnom svršetku.

August Spiess, jedan od rad-

ničkih vođa, otrčao je u uredništvo »Arbeiterzeitung« i dao štampati svoj glasoviti letak »Osveta«, kojim su za nekoliko sati bile preplavljene ulice Chicaga. Letak je završavao pokličem: »Mi vas pozivamo na oružje, na oružje!« Sutra dan je cjelokupna radnička štampa grmjala protiv brutalnog postupka policije. Letci su se i dalje širili ulicama. Radnici su pozivani da dođu na protestnu skupštinu na Haymarket.

TRAGEDIJA NA HAYMARKETU

Skupilo ih se oko tri tisuće. Skupština je tekla mirno, pa ju je čak i uzrujani gradonačelnik napustio prije završetka, uvjeren da se ne će dogoditi više ništa značajno. Posljednji je govorio Samuel Fielden, kojega je slušalo još oko 500 prisutnih, jer su se drugi razišli zbog kiše. U to se pojavilo 176 policajaca, čiji je zapovjednik izdao nalog, da se skupština razide. U tih nekoliko trenutaka objašnjavanja eksplozionala je bomba među policajcima. Policija je otvorila vatru na masu, radnici su uzvratili vatrom, i za čas je Haymarket bio prekriven tijelima mrtvih i ranjenih. Pred bijesom policije radnici su se ubrzo povukli. Bilo je 7 mrtvih i 60 ranjenih policajaca i 4 mrtva i 50 ranjenih radnika.

Na suđenju se nije dokazalo tko je bacio bombu. Najvjerojatnije je da su to učinili agenti-provokatori, naručeni od industrijalaca. To mišljenje zastupao je i američki književnik jugoslavenkog podrijetla Louis Adamić u svom »Dinamitu«.

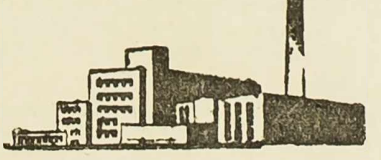
Buržoaski sud optužio je zbog ubojstva uhapšene radničke vođe, govornike na masovnim zborovima, redakciju i osoblja »Arbeiterzeitung«, Parsons se sam prijavio policiji zbog solidarnosti

s uhapšenim drugovima. S Augustom Spiessom, Adolfom Fischelom, Jorge Engelom, Louisom Linggom, Samuelom Fieldenom i Miguelom Schwabom osuđen je na smrt. Osuda je izvršena osim nad Linggom, koji je počinio samoubojstvo, i Fieldenom i Schwabom, koji su pomilovani.

Osuđeni su se na sudu držali bila je optužba režima i društvenog sistema.

Američka federacija rada uzela je 1. maja — dan kad su g. 1886. počeli veliki štrajkovi za 8-satni radni dan, a koji su završili osuđom Parkonsa, Spiessa i drugova — kao dan, na koji će američki proletarijat svake godine manifestirati svoju odlučnost u klasnoj borbi. Taj dan postao je »međunarodno manifestacija« radnika čitava svijeta odlukom Osnivačkog kongresa Druge internacionale g. 1889. Prve proslave održane su iduće godine širom svijeta, pa i u našim zemljama.

PRVI MAJ 1890. GODINE U ZAGREBU ...

Dne 20. travnja g. 1890. posljednje održana je u prostorijama »Kolac« u Zagrebu velika radnička skupština, kojoj je prisustvovalo oko 2000 radnika. Na skupštini je odlučeno da se u skladu s odlukom Druge internacionale te godine prvi puta održu u Zagrebu proslave 1. maja.

Skupština je zaključila, da se 1. maja slavi kao dan solidarnosti s radništvom čitava svijeta pod parolom borbe za 8-satni radni dan.

U četvrtak, 1. maja, zagrebački radnici počeli su se skupljati pred »Hrvatskim domom« svečano odjeveni i okičeni. U 9 sati već ih je bilo oko tisuću, što je velik broj s obzirom, da je bio radni dan i mnogi poslodavci nisu pustili svoje radnike da

svećuju. Skupštinu je u 9 sati otvorio Đuro Mihelić. Prva točka dnevnog reda bila je »Rasprava o osmosatnoj dnevnoj radnji«. Radnici su istakli zahtjev, da se radno vrijeme skratu »Da se uzmogne radnik odmoriti i svoju zaostala naobrazbu upotpuniti«.

Skupštini su predložene dvije rezolucije. U prvoj se govori, da će se zagrebački radnici zalagati, da se uvede 8-satni radni dan, a da će se svim sredstvima boriti da se ne prekorači zakonom zagarantirani 11-satni radni dan. Protestira se protiv nekih poslodavaca koji natjeruju radnike, da rade 14 i više sati na dan.

Drugom rezolucijom skupština se obvezala zatražiti, da se ozakoniti nedjeljni počinak.

Prihvaćeno je da se pozovu poslodavci da ispune radničke zahtjeve i želje, zatim da se u Zagrebu osnuje radničko prosvjetno društvo, normira broj naučnika prema pomoćnicima u poduzećima ili radionicama i ukine plaćanje u naturi, t. j. u stanu i hrani.

Time je bio završen prvi dio svečanosti.

Poslijepodne radnici su se skupili pred Sveučilištem. Prema pisanju suvremene štampe bilo ih je oko 3000. »Obzor« ili »od 1500 (»Narodne novine«). Krenuli su u Maksimir, gdje ih je dočekala vatroglasba (po odredbi Gradskog poglavarstva nije ih smjela pratiti kroz grad). Svaki radnik nosio je za šesirod crveni listić ispisani radničkim željama. Ta prva prvomajska proslava u Hrvatskoj imala je neposrednih posljedica na položaj nekih radslava vlasnik tvornice kože u Zagrebu izišao je ususret zahtjevima svojih radnika koji su štrajkali.

... I U SLOVENIJI

Slovenski radnici o oduševljenjem su primili odluku kongresa Druge internacionale i odmah poduzeli mjere, da se već prve

godine proslavi 1. maja. Travnja g. 1890. u restoranu »Evropa« u Ljubljani skupilo se oko 400 radnika i odlučilo da se slavi 1. maja. Pod izgovorom uzbijanja radničkih nemira u Trbovlje, Hrastnik i Ostru upućeno je šest četa vojnika, a predsjednik pokrajinske vlade barun Winkler izdao je okružnicu, da će biti otpušteni iz službe i kažnjeni svi oni, koji 1. maja obavstave rad bez dozvole poslodavaca.

Unatoč tome proslave su organizirane u čitavoj Sloveniji. Najvećem i najuspješnijem zboru, u Ljubljani, prisustvovalo je do 1000 radnika. I popodnevna proslava protekla je bez incidenata.

U Trbovljanskom basenu proslava je održana u prisutnosti vojske.

SEDAMNAESTORICA U POVRICI

U Srbiju je ideje o slavljenju 1. maja donijelo ono malo radnika koji su »frentovali« po svijetu, a popularizirao ih je i Vasa Pelagić. G. 1893. donesena je odluka, da se prvi puta proslavi 1. maja u Srbiji.

Već ujutro »Radnička kasina« bila je puna radnika iskićenih crvenim vrpčama, na kojima je pisalo: »Proleter i svih zemalja, ujedinite se!« Bila je pripremljena i crvena zastava, ali je policija zabranila njezino razvijanje. Odsvirana je »Marseljeza«, a radnici su se počeli redati u povorku. Policija je nastojala rastjerati neveliko zbor. Radnici su unatoč zabrani održali zbor na Topčideru. Pročitali su pismo Vase Pelagića o značenju proslave 1. maja.

Ostatak dana proveden je u razgovoru i veselju, a navečer se povorka vratila u »Radničku kasinu«.

S. Lj.

Program svečanosti u Kninu

Ovogodišnji praznik rada — Prvi maj, svečano će biti proslavljen u Kninu i na čitavom području općine.

30. aprila u Domu JNA održat će se svečana akademija, poslije koje će nastupiti grupa Dalmatinaca Petra Tralića, u čijem sastavu se ovog puta nalazi i Vice Vukov. Ona će izvesti borbene pjesme, recitacije, i narodne zabavne pjesme.

1. maja narod kninske općine prisustvovat će velikom slavlju u Oklaju, koje će biti obilježeno sportskim natjecanjima, vatrogasnim vježbama i kulturnim priredbama. U toku dana u Oklaju će biti organiziran veliki miting na kome će govoriti istaknuti politički radnici.

2. maja Kninjani i narod su jednih sela prisustvovat će tradicionalnom izletu u Burumu.

3. maja u okviru prvomajskih svečanosti zagrebačko Dramska kazalište izvest će na pozornici Doma JNA komediju »Skapinove spletke«.

JUBILEJ

U subotu 23. o. m. radni kolektiv Tvornice elektroda i ferolegura proslavio je 60-godišnjicu postojanja ove tvornice, prve na teritoriju šibenskog kotara. Svečanosti su prisustvovali, pored članova radnog kolektiva, član Izvršnog vijeća Hrvatske Ante Pavlinić, sekretar Kotarskog komiteta SK Ivo Družić, potpredsjednik NO-a općine Nikola Čaće, Ilija Sarić, potpredsjednik Republičkog odbora sindikata metalurga, kemičara i rudara, tajnik Udruženja poduzeća obojenih metala Jugoslavije Stevo Bojović, predstavnici političkih i društvenih organizacija, JNA i najstariji radnici-graditelji ove tvornice.

Na svečanoj sjednici radničkog savjeta o značenju ove proslave govorio je predsjednik Ivo Klarić a zatim su pročitali pozdravni brzojavi koje su tvorničkom kolektivu uputili predsjednik Republike Josip Broz Tito, zatim predsjednik Izvršnog vijeća Hrvatske Jakov Blažević, narodni zastupnici dr. Ivan Ribar i Nikola Sekulić, te drugi politički i privredni rukovodioci. Ovaj svečani skup pozdravili su potpredsjednik NO-a općine Šibenik Nikola Čaće i član Izvršnog vijeća Hrvatske Ante Pavlinić, koji je uručio ordene i medalje rada, 39-torici zaslužnih radnika, kojim ih je odlikovao predsjednik Republike drug Tito. Osim jednog Ordена rada II. reda, podijeljena su četiri Ordена rada III. reda i 34 Medalje rada. Na kraju ove svečanosti radnik ove tvornice Josip Zorić otkrio je spomen ploču u čast 10-godišnjice radničkog samoupravljanja i radnika-graditelja tvornice, koji su poginuli u toku Narodnooslobodilačke borbe.

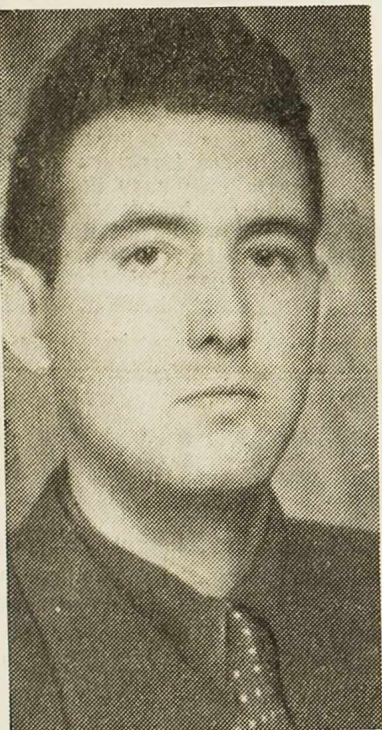
Današnju tvornicu elektroda i ferolegura započeli su graditi Bonamico, građevinar iz Italije i šibenski stolarski majstor Jakov Cinoća za potrebe talijanske firme »Societa Veneziana carbure di calzio«. Dvije godine kasnije spomenuto društvo ujedinilo se sa još jednim, pa je tvornica radila pod nazivom »Sulfid« sve do 1929. godine, kada nakon njegove likvidacije upravu tvornice preuzima Društvo tuniskih fosfata »La Dalmatienne«. Do 1907. godine tvornica je posjedovala osam peći po 750 KVA koje su proizvodile kalcijev karbid. Od tada pa do 1929. godine izgradnjom novih

čela i prva bombardiranja. Uoči kapitulacije Italije okupator ruši postrojenja i najvrednije strojeve odnosi sa sobom.

Nakon oslobođenja Šibenika, krajem 1944. godine, započinje obnova porušenih postrojenja, a u 1945. godini i djelomična proizvodnja. Poslije obnove jedne monofazne peći od 1500 KVA, krajem 1946. godine tvornica je potpuno obnovljena, a istovremeno nastavljaju se radovi na gradnji pogona elektroda i masala. U listopadu 1947. godine započinje prva proizvodnja u tom pogonu, a u kasnijim godinama tvornički kolektiv nastavlja s proizvodnjom silikokalcija, silikomangana, feromolibdena, ferovolframa i drugih proizvoda.

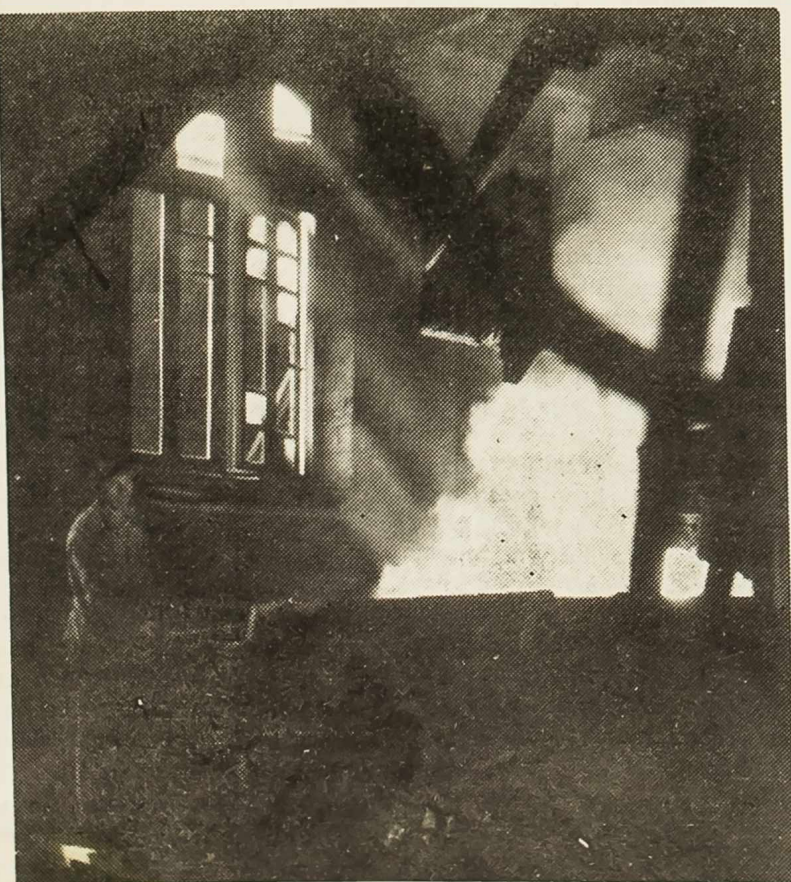
Uz dobru organizaciju i veliko zalaganje čitavog radnog kolektiva proizvodnja ferolegura rasla je iz godine u godinu. Dok je 1939. godine izvodnja ferolegura iznosila 5500 tona, 1946. 4500, dotle je 1959. godine ostvarena čak 15 hiljada tona. Ova tvornica velike količine proizvoda izvozi u inozemstvo. Feromangan i silikomangan izvozi se u SAD, Bugarsku, Austriju, Čehoslovačku, Svičarsku, UAR, Švedsku i druge zemlje. Ove godine izvoz feromangana i silikomangana doseći će vrijednost od preko 2,5 milijuna dolara. Ovogodišnji plan predviđa proizvodnju ferolegura na oko 19,5 hiljada tona, a kad se završe i ugrade novi uređaji ukupna godišnja proizvodnja iznositi će oko 31 hiljadu tona ferolegura.

Jubilarna proslava ove tvornice, koja je odigrala značajnu ulogu u formiranju radničke klase u šibenskom industrijskom bazenu, manifestirana je u znaku 15-godišnjice oslobođenja zemlje i 10-godišnjice radničkog samoupravljanja, koje je baš u ovom tvorničkom kolektivu došlo do punog izražaja. O tome nesumnjivo svjedoče brojni uspješni i proizvodna dostignuća u poslijeratnom razdoblju, u kojem je ovaj radni kolektiv zabilježio vrijedne rezultate na koje s punim pravom može biti ponosan. Snažna materijalna baza daje ogromne mogućnosti svestranijeg i intenzivnijeg razvoja u nekoliko navrata prekidala je u toku rata tvornica je u nekoliko navrata prekidala rad, koji je potpuno bio obustavljen krajem 1943., kada su zapo-

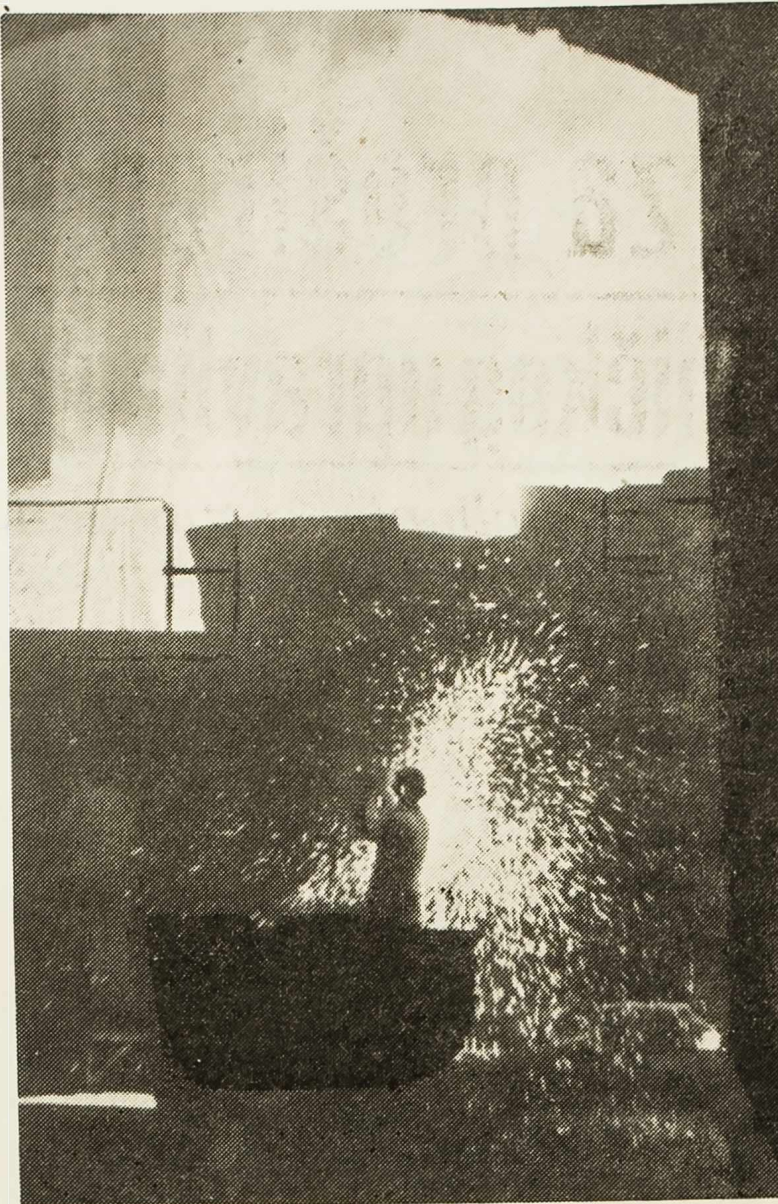

IVO KLARIĆ
predsjednik radničkog savjeta

generators u HE Jaruga i osnivanjem HE Manojlovac u pogon su puštene 32 električne peći. Godine 1931. u eri velike svjetske krize tvornica je prestala radom, koji je samo djelomično obnovljen sedam godina kasnije. 1939. godine, neposredno pred II. svjetski rat, počela je izgradnja pogona za proizvodnju amorfnih elektroda. U toku rata tvornica je u nekoliko navrata prekidala rad, koji je potpuno bio obustavljen krajem 1943., kada su zapo-

Lijevanje feromangana

Iz tvornice elektroda i ferolegura

Uz 10-godišnjicu radničkog samoupravljanja POSTIGNUT JE NAPREDAK U SAMOUPRAVLJANJU

Razgovor s predsjednikom radničkog savjeta TLM „Boris Kidrič“ Šimom Karadolom

Prvi put u tvornici lakih metala »Boris Kidrič« izabran je radnički savjet 27. III. 1956. godine. Za predsjednika radničkog savjeta Šime Karadole je izabran maja 1958. godine. Dvije godine donijelo mu je mnogo iskustva o tvornici i proizvodnji, o ljudima. Pridonijelo je, da Šime Karadole, kako sam za sebe kaže, danas više ne vidi samo svoje radno mjesto, svoj pogon, već čitav »krug« u proizvodnji.

Kako ste postali rukovodilac, tako velikog pogona?

— Ja sam radnik metalne struke, ali tokom izgradnje tvornice ukazala se potreba za kadrovima. Tako sam s grupom drugova iz tvornice boravio na specijalizaciji u Belgiji i Njemačkoj. Trudio sam se, da što više naučim, da svladam proizvodnju.

Sto vas je u tvornici najviše obradovalo?

— To je bilo izvršenje i premašenje plana proizvodnje. Plan je izvršen 37 dana prije roka, a premašen je za 10 posto. To me najviše obradovalo, jer je organ upravljanja kroz ovaj mandatni period dovoljno ušao u problematiku proizvodnje i cijelog poslovanja poduzeća.

A kad je bilo najteže?

— Zaista je najteže bilo onda, kad je ponestalo električne energije. Tada je dovedeno u pitanje izvršenje postavljenog plana. Bilo je prilično teško i stalno sam na njih mislio.

Sto vas sada najviše zaočuplja kao predsjednika radničkog savjeta?

— To je sistem stimulativnog nagradivanja, pripreme za izbor radničkog savjeta i općenito u problematiku poduzeća.

Vaše mišljenje o mladim ljudima u organu radničkog samoupravljanja?

— Mladi ljudi imaju bez sumnje svojih vrлина, samo je potrebno da oni posvete veću pažnju svom ličnom uzdizanju. Ne može se dobro upravljati, ako se ne poznaju barem najosnovniji ekonomski zakoni. U našem radničkom savjetu nalaze se većinom mladi ljudi.

Da li je postignut napredak u razvijanju rada radničkog savjeta?

— Materija koja je predviđena za sjednicu prethodno se temeljito obradi s članovima radnog kolektiva i na sjednici se iznose njihovi prijedlozi i sugestije. Na taj način sjednice su daleko sadržajnije i plodnije. To je, po mom mišljenju, velik napredak

Šime Karadole

u sistemu rada organa radničkog samoupravljanja.

Kako prolazite na tržištu?

— Može se slobodno reći vrlo dobro. Naime, 75 posto naše cjelokupne proizvodnje plasira se na strano tržište. Premda je konkurencija jaka, kvalitet naših proizvoda dobio je nekoliko pohvala s američkog tržišta.

Sto je dosad postignuto na uvođenju stimulativnijeg sistema nagradivanja?

— Mi smo prešli na način nagradivanja po jedinici proizvoda, ali se isplata nije mogla izvršiti mjesečno, jer je to spriječila zauzetost oko izrade završnog računa za 1959. godinu. Međutim, isplata će biti izvršena za prvi kvartal krajem travnja, dok će se kasnije isplaćivanja vršiti svakog mjeseca. Uvođenje novog sistema nagradivanja utjecalo je na povećanje proizvodnje u prvom kvartalu za 30 posto.

PROSLAVA PRVOG MAJA NA ROBILJI

Za vrijeme bivše Jugoslavije Prvi maj se slavio u izuzetno teškim prilikama. Pendreci su stalno bili u pripremi. Zatvori su se punili sindikalnim aktivistima i omladinama, koji su bili spremni na javno manifestiraju svoju klasnu pripadnost. Zbog makova cvijeta u zapućku, zbog bezazlene i svakome drage latice karanfila padale su batine, izricale se teške kazne. Pa ipak — i bez obzira na sve policijske mjere predostrožnosti i prijetnje Prvi maj se slavio na ulicama, u prirodi, kućama, u tvornicama, jer je on nošen u srcu, razbuktan u plamenim varnicama, kao simbol jedinstva, kao svjetionik, kao putokaz.

No i pored toga postojalo je jedno mjesto gdje se prvomajski praznik »slobodno« slavio, bez učešća policijskih pendreka, bez progona i mučenja — to je bio kazneni zavod u Sremskoj Mitrovici. Njega su robijaši, pod rukovodstvom pokojnog Moše Pijade, Price, Keršovanića, Tomšića, Milutinovića i ostalih mrtvih i živih drugova, snagom svoje svijesti izgradili i robijaški univerzitet. I ma koliko to izgledalo paradoksalno, ostaje činjenica da smo mi prvomajski praznik na robiji slavili slobodnije nego su to radili naši drugovi s onu stranu hladnih kaznioničkih zidova.

Jedan od takvih praznika slavili smo godine 1935. u kaznionici Sremske Mitrovice. Prethodno smo izvršili tajne pripreme, pripremili referate, transparente, parole, cvijeće. A kada je konačno osvanuo Prvi maj — sve je bilo na svom mjestu: pozornica ukrašena crvenim platnom, zidovi ukrašeni portretima Marksa, Engelsa i Lenjina — koje je izradio pokojni Moša. Danima smo štedjeli živčane namirnice da bi smo se toga dana mogli najest. Još i danas se živo sjećam Mošina lika, koji je stalno bio u pokretu, starajući se da sve bude na svom mjestu, ponosan na svoje patnje, radio do granice potpunog fizičke iscrpljenosti. Njegove čestitke — Sretan vam Prvi maj, drugovi! primali smo kao najljepšu nagradu, tim više što smo znali da su bile iskrene, izrečene od srca, da dolaze od prekaljenog borca.

Nakon prigodnog referata Pjevala se Internacionala. Dvije stotine naših robijaških glasova u nosilo je nemir u podmukla i kruta srca upravnog osoblja kaznionice. Mrzili su nas klasnom mržnjom, ali istovremeno su nam zavidili, jer nisu mogli predi preko činjenice, da je naš ponos jači od njihove mržnje, da je naša spremnost, da idemo do kraja najbolje oružje u borbi protiv njihovih podmuklosti. Naše prvomajske borbene pjesme nisu ostajale samo unutar kaznioničkih zidova, one su svojom snagom lomile okovane prozore i na svom putu širom zemlje sjedinjavale se s borbennim pjesmama ostalih trudbenika.

U robijaškoj suknenoj uniformi s utisnutim velikim slovom R na leđima kucalo je slobodno srce Stanka Paunovića, Đure Pucara, Gušte Šprljana, Jovana Veselinova, dr. Branke Buića i drugih, — kucalo je srce radnika i seljaka, intelektualaca i studenata — praznički razigrano, prkosno i borbeno.

Samo nekoliko teško bolesnih drugova, među kojima se nalazio i pokojni Babović (umro u Lepoglavi), priklovanih uz bolesničke krevete završile su pjesme, nisu bili prisutni glavnom dijelu svečanosti. Ali ma koliko bili bolesni i nemoćni oni su pjevušili borbene pjesme — i tako bili s nama. I baš njima je toga prazničkog dana bila posvećena naročita pažnja. Nitko od njih se nije požalio na svoje bolove, na pretručene udove, na vlagu podzemnih ćelija u kojima se vršila disciplinska kazna.

Povelo se i kolo. Robijaši poljetni i nasmijani, nestašni kao djeca, divni kao divna pjesma, kao razigrana violina u rukama Otokara Keršovanića.

Stražarske zjenice zirkaše kroz pukotine sobnih vrata, nemoćne da bilo što poduzmu protiv naše svijesti, protiv naše prvomajske svečanosti. Upravnik Bralović — poznati krvnik robijaša, prijetio je svim prokletstvima. Krut i nepomirljiv do ludila, pakostan u svojim nastojanjima, da nam je jednom zauvijek zapuši usta, on je smišljao planove za osvetu.

Napolju je bio sunčan dan. Miris rascvjetalih bagremova širio se parkovima. Ptice su cvrkutale na slobodi. A mi smo tako lude željeli sunčane topline i mirisa livadskih trava.

Mile Orlović

Petar Bilušić

Pripreme za proslavu Dana mladosti

Dan mladosti proslavit će se na šibenskom kotaru svečanje nego ikad dosad. Odbor za proslavu pri Kotarskom komitetu Narodne omladine predvidio je brojne kulturno - prosvjetne i sportske priredbe i natjecanja. Računa se da će u štafeti mladosti, koja će proći kroz Knin i Šibenik, sudjelovati više stotina omladinaca i omladinki. U kulturno - zabavnom programu učestvovat će oko 2800, a u sportskim takmičenjima više od 12 hiljada članova Narodne omladine. U kulturno - zabavnom dijelu natjecat će se 48 raznih sekcija i društava i to po kvaliteti izvedbi, masovnosti i broju priredaba. Sportska takmičenja odvijat će se najprije unutar općina i to u četiri grupe. U prvoj se

nalaze Knin, Drniš i Oklaj, drugu sačinjavaju Tiješeno, Vodice i Primošten, Skradin, Stankovci. Kistanje nalaze se u trećoj grupi, dok četvrtu grupu čini sam Šibenik. Sva ova natjecanja završit će 14. svibnja. U razdoblju od 15 do 25. svibnja održavat će se kotarsko natjecanje u svim sportskim granama: mali nogomet, rukomet, odbojka, jedrenje, košarka, stolni tenis, atletika, streljaštvo, šah i DTO »Partizan«. Završna svečanost održat će se 25. svibnja u Šibeniku. To prilikom najboljim društvima pojedincima bit će podijeljene diplome i pohvale, a zatim će na Poljani maršala Tita prirediti svečani defile svih učesnika. Završni dio snimat će specijalna kipa »Filmskih novosti«.

Iz Boksitnih rudnika u Drnišu

Na posljednjoj sjednici organa radničkog samoupravljanja Boksitnih rudnika u Drnišu podnesen je na odobrenje završni račun. Tom je prilikom potvrđeno uspješno poslovanje u prošloj godini, a vedra perspektiva čvrsto se ucrtava, pa sve to zavrijeđuje, da se o najvećem poduzeću Drniške općine napiše nekoliko riječi.

Početkom prošle godine postojale su osjetne razlike u kvalifikacionoj strukturi stvarne radne snage i kvalifikacione strukture radne snage potrebne po sistematizaciji. Naime, velik broj radnika bez potrebne stručne spremlje pokrivaio je radna mjesta, za koja je bila predviđena stručna radna snaga. Organiziranjem tečajeva unutar poduzeća, ta se osjetna razlika nakon završenih tečajeva vidljivo smanjila. Po završenim tečajevima steklo je zvanje kvalificiranog radnika 39 polaznika, a zvanje polukvalificiranog radnika 13 polaznika. Tim poboljšanjem kvalifikacione strukture radne snage još nije u cijelosti riješen problem stručnih kadrova, pa je na posljednjoj sjednici zaključeno, da će u ovoj godini tom pitanju trebati posvetiti veću pažnju.

U pogledu unapređenja higijensko-tehničke i preventivno-zdravstvene zaštite radnika, također je postignut povoljan rezultat. U 1959. godini, u odnosu na 1958., opao je broj nesretnih slučajeva pri radu i nije bilo ni jednog smrtnog slučaja. Za nabavu zaštitne odjeće i obuće, kao i druge zaštitne opreme za radnike utrošen je iznos od 8.124.000 dinara.

Prilikom utvrđivanja privrednog plana poduzeća, vodilo se računa o raspoloživim kapacitetima. Kapacitet boksitnih rudnika bio je uslovljen rudnim rezervama i eksploatacionim mogućnostima. U prethodnoj, 1958. godini bila je postignuta proizvodnja od 151.858 tona. Na temelju postignute proizvodnje u 1958. godini i izgleda na neznatno poboljšanje eksploatacionih mogućnosti, prema planskim predviđa-

predviđaju, da bi se sa investicijama od oko 100 milijuna dinara mogla omogućiti normalna proizvodnja i da bi se u roku od 5 godina mogla eksploatirati vrlo bogata rudna rezerva, koja se nalazi u VI. i II. horizontu te jame. Račun rentabiliteta pokazao je, da postoji ekonomska opravdanost toga investiranja. Danas kolektiv boksitnih rudnika raspolaže s dovoljnim sredstvima amortizacije i novčanim fondom osnovnih sredstava, pa je predviđeno, da će se taj objekt financirati iz tih sredstava, dakle bez investicionih kredita.

U 1959. godini zabilježen je znatan porast proizvodnosti rada. Dok je u 1958. godini opći učinak postizavan po radnici 584 kg, u 1959. porastao je na 734 kg; jamski je učinak u 1953. godini bio 732 kg, a u 1959. povišen je na 983 kg. Znači, u posljednjoj godini opći je učinak porastao po radnici 210 kg, odnosno 35,9 posto, a jamski učinak 231 kg, odnosno 34,28 posto. Uporedo sa porastom proizvodnosti rada, porasli su i lični dohodi radnika, ali u manjem procentu, nego što je porasla proizvodnost. Ta pojava ocjenjena je kao naročito pozitivna, jer je u skladu sa općim našim težnjama i nastojanjima u borbi za povećanje proizvodnosti rada, s jedne strane, a uporedo s tim i povećanje životnog standarda kolektiva.

Kao logična posljedica povećane ostvarene proizvodnje u odnosu na planska predviđanja i povećane proizvodnosti rada, ostvarenje financijskog plana pokazalo je povoljne rezultate. Planirani bruto proizvod ostvaren je sa 110,13 posto, planirani troškovi poslovanja u odnosu na pred-

rentabilitet osnovnih sredstava. Na svakih 100 dinara osnovnih sredstava u 1958. godini bio je ostvaren bruto proizvod 64,7 dinara, dohodak 25,8, a čist prihod poduzeća 21,5 dinara. U 1959. godini na svakih 100 dinara osnovnih sredstava ostvaren je bruto proizvod 94,1, dohodak 41,4, a čist prihod 34,8 dinara.

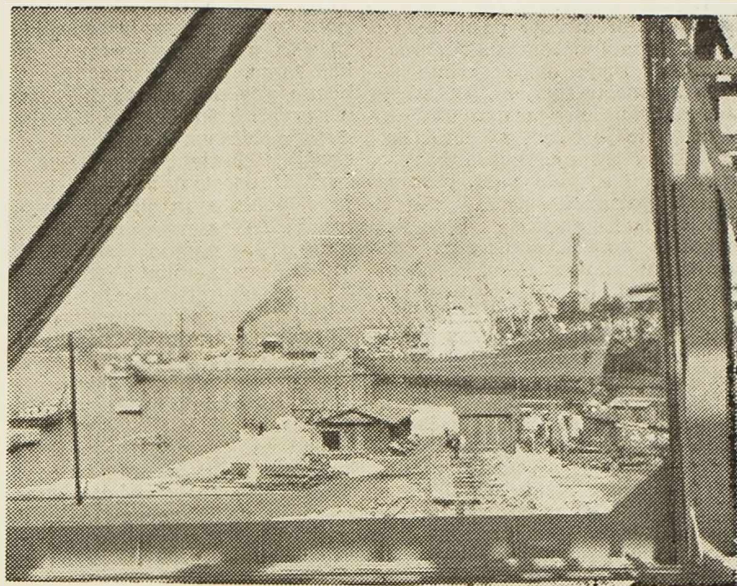
Pri razmatranju izvještaja o poslovanju, radnički se savjet zadržao na analizi trošenja fondova. U toku prošle godine sredstva amortizacije ukupno su utrošena u iznosu od 771.515 dinara. Ta su se sredstva, uglavnom, trošila za nabavku razne investicione opreme, kojom se omogućavalo održavanje radničkih kapaciteta, da bi se ostvarila i premašila planirana proizvodnja. Novčana sredstva fonda osnovnih sredstava iz čistog prihoda, s obzirom na postignuti loš financijski efekat u prošloj, 1958. godini, ostvarena su u malom iznosu, tako da iz tih sredstava nije bilo moguće pristupiti obimnijim investicionim radovima, kojim bi se proširila djelatnost poduzeća. Raspoloživa sredstva utrošena su, uglavnom, na dovršenje upravne zgrade, a jedan je dio prenesen u fond obrtnih sredstava, da bi se što manje koristili bankovni krediti za obrtna sredstva.

Novčana sredstva fonda za kadrove, formirana u iznosu od 223 hiljada dinara korištena su za stručno osposobljavanje kadrova. Kao i prijašnjih godina, kolektiv je naročitu brigu posvetio istražnim radovima. U tim radovima postignuti su vrlo povoljni rezultati. Iz vlastitih izvora u toku 1959. godine utrošen je iznos od 18.543.000 dinara, a ustanovljene su rezervne kategorije A 264.000 tona, a kategorije B 66.000 tona. Ovako ustanovljene rezerve garancija su, da će se u 1960. godini ostvariti plan proizvodnje, a pored toga i za 1961. godinu osiguran je planski zadat-

Iz naših poduzeća i ustanova

Nove perspektive

Luka i skladišta

Krajem 1958. postavljene su dvije portalne dizalice, a radi se i jedna mostna. Tim dvjema dizalicama može se dnevno iskrcati oko 2.000 tona tereta. Kapaciteti se ne mogu u potpunosti iskoristiti, jer nema dovoljno kolosijeka na obali. Sada se posta-

vlja kolosijek od luke do Ražina i manipulacija tereta znatno će se povećati. Mehanizacija je spojena s izgradnjom luke i investicijama. Potrebe prometa bile bi zadovoljene s četiri portalne i dvije mostne dizalice. Tako bi spojeni i vjeruju, da će u Sibe-

ali ni laka nije manje značajna. Za koje vrijeme imat će poduzeće još dvije dizalice — portalnu i mostnu.

Ako se naš plan ostvari, poduzeće će dobiti novu fizionomiju, što će se odraziti i na sam izgled grada — rekao je na kraju direktor Jakov Grubišić.

S obzirom na prostranstvo radilišta i karakter posla, nailazi se na teškoće oko higijensko-tehničke zaštite. Nabavljeni su limeni ormarići za garderobu radnika. Poduzeće ima kupatilo i buffet. U prošloj godini nabavljeno je zaštitnih sredstava u vrijednosti od 12 milijuna dinara. Dala su se znatna sredstva za stambenu izgradnju. Pružena je materijalna pomoć nekim radnicima, a ujedno im je omogućeno pohađanje tečajeva i škole. Sa tri svoja autobusa prevozi se radnike u okolna mjesta.

Najvidljivija manifestacija na sportskom polju su »Medulučke sportske igre«. Na njima poduzeće učestvuje svake godine s prilično uspjeha. Ove godine trebalo je to takmičenje održati u Sibeni, ali u gradu nema smještaja za oko 300 takmičara. Ovogodišnju organizaciju preuzeo je Dubrovnik, gdje idemo za prvomajске praznike. Sportaši su rado spojeni i vjeruju, da će u Sibe-

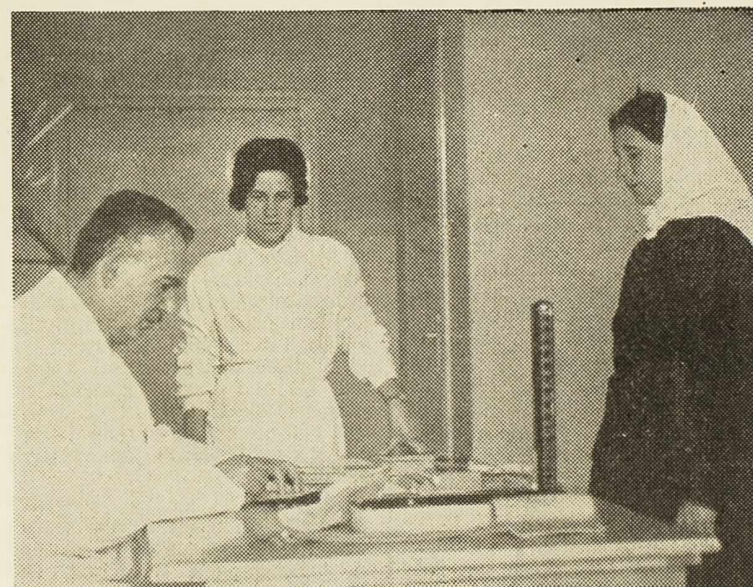
Gimnazija

Kada smo se uspinjali u bijelu zgradu na Šubićeveću doznali smo da ni jednog petog odjeljenja nema u njoj. Gdje su? 90 učenika gimnazije ovoga tjedna radi u tvornicama. Njihovi putevi vode sada za Ražine, Lozovac, Crnicu, tvornicu »Jadranka«. Drvni kombinat, »Stampu« i Jadransku linijsku plovidbu (na brod »Ohrid«). Tamo ih možemo naći već u šest sati, kao i ostale radnike. Ovo je uvedeno prvi put u našoj zemlji. Za politehničko obrazovanje ličnosti, daci gimnazije će svake godine 15 dana provoditi na praktičnom radu u poduzeću, radionicama stručnih škola i na javnim radnim akcijama. Uprava škole posjetila je svoje dake, ovoga puta na radnim mjestima. Njihovim su radom zadovoljni ne samo profesori, nego i rukovodioci poduzeća, radnici i roditelji. U njima se vidi polet i želja za upoznavanjem organizacije upravljanja poduzećem, za sticanje radnih

navika. Neposrednim zapažanjima i praksom uočavaju značaj primjene tehnike i nauke u proizvodnji. Klasična nastava i teorija nalazi svoj stvarni odraz u praktičnom radu.

Bolnica

Sibenska bolnica je nadaleko poznata. U nju dolaze bolesnici iz udaljenih mjesta — Knina, Dalmatinske Zagore, pa čak i iz Bosne. Nije to samo radi sposobnosti medicinskog osoblja. Gotovo svi odjeli i specijalnosti zastupljene su u ovoj prostranoj ustanovi. U njenom krugu, nedavno je podignuta impozantna zgrada u koju se smjestio interni odjel. U njoj se nalazi i nekoliko ambulanta.

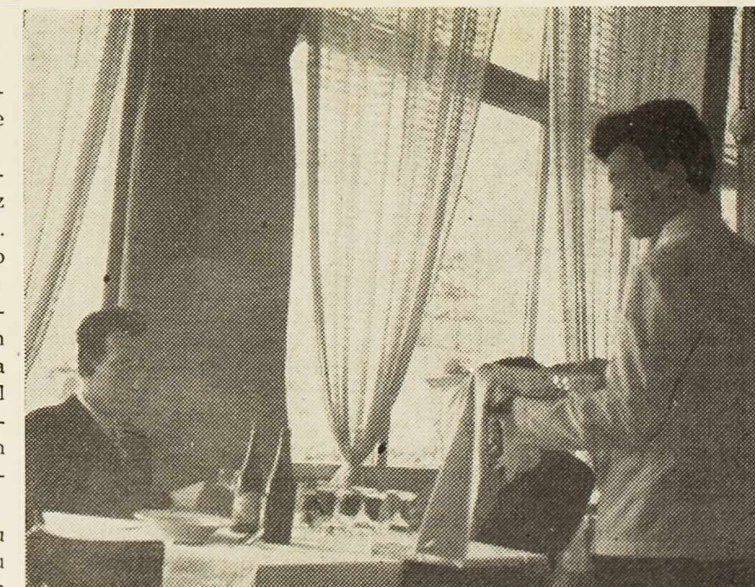
U hodnicima je mnogo svijeta. Kolona je počinjala pred napisom »ambulantna«. Ona se polako smanjivala, kako su se otvarala vrata. Svaki je unutra unosio prikrivenu bojazan ili nadu. U sobu dr. Franica uđe dnevno na desetak pacijenata, ali se svakome prilazi sabrano i pažljivo. U bolnici vrijeme prolazi vrlo sporo. Zato bolesnici rado popričaju s posjetiocima. Kada ih obuzme monotonija bolnice, koja je teška kao bolest, onda listaju novine, a neki i knjige.

„Jadrija“

Direktor poduzeća Stjepan Turi je ukazao na neke značajnije momente. Prema prošloj godini broj turista se povećava. Na stolu stajala je korespondencija iz Francuske, Belgije, Austrije... U posljednje vrijeme pretežno individualni posjeti. Hotel »Koralj«, koji je otvoren prošle godine u Zlarinu već je rezerviran za cijelo ljeto, kao i sva mjesta u tri vile kućne radinosti. Hotel »Krka« ima 84 ležaja. To je prelamalo s obzirom na broj stranih turista koji ljeti uglavnom koriste taj objekt.

U ovom poduzeću pretežno su zaposleni mladi ljudi. Tako je u radničkom savjetu i upravnom odboru. Zapravo u poduzeću su mladi ljudi — nosioci svih naših akcija — kaže drug Turi.

U hotelu »Krka« je vrlo dotrajala oprema. Trebalo bi nekako

odvojiti kavanu od restoracije, stolice. I u ovom poduzeću se u vodi stimulativni način nagrađivanja.

TEKST: B. KALE
Snimci: J. Celar

Godina radnih pobjeda

njima, u 1959. godini trebalo je postići ukupnu proizvodnju od 155.000 tona boksita. Ostvarena proizvodnja u protekloj godini bila je 172.158 tona, što znači, da se ostvarila veća proizvodnja od planirane za 17.158 tona, odnosno za 11,06 posto. Porast proizvodnje u 1959. godini, prema postignutoj proizvodnji u 1958., i prema planskim predviđanjima za tu godinu bio je uslovljen ovim važnim činjenicama: stalnim nastojanjem kolektiva za većom proizvodnošću rada, dobro provedenim pripremnim radovima za proizvodnju početkom godine i stimulativnijim načinom nagrađivanja, uvođenjem većeg broja radnih mjesta, na kojima se radilo po učinku.

U cijelom poduzeću tokom godine eksploatacija boksita vršena je na 15 radilišta. Na svim radilištima proizvodnja se, uglavnom odvijala iznad planskih predviđanja, uz izuzetak jame »Kalu« u kojoj nije došlo ni do 50 posto ostvarenja proizvodnje u odnosu na planska predviđanja.

Jama »Kalu«, koja je nedavno za poduzeće predstavljala oslonac proizvodnje i kontinuiranog rada, za duži niz godina iznenada je došla pod vodu zbog nalaska podzemnih voda, a koje predstavljaju za normalan rad naročit problem. Planirani proizvodni zadatak za tu jamu predviđen je 35.000 tona. Pri planiranju te proizvodnje vodilo se računa o rezervama te jame, koje su daleko veće iznad planskih zadataka. Također, pri planiranju te proizvodnje imalo se u vidu nabava sisaljki, koje su trebale da nadolazeći dotok podzemne vode iz rudarskih podzemnih prostorija crpe i izbace na površinu, što bi predstavljalo svladavanje visinske razlike iz najdublje tačke rudnika — današnji VI. horizont — na površinu od 350 metara geodetske visine. Poručene električne centrifugalne sisaljke iz naše zemlje, kao i specijalne električne podvodne sisaljke iz inozemstva, u odnosu na postavljene planski zadatak, prekasno su stigle, i to je bio jedan od razloga neispunjenja planskog zadatka te jame. Pored tog problema, pojavio se i nedostatak električne energije, a u kritičnim momentima naišla je i površinska voda od čestih i jakih kiša, tako da je u toku godine u dva navrata ta jama morala biti prepuštena vodenoj stihiji. Problemu te jame, radnički je savjet pri razmatranju izvještaja o godišnjem poslovanju posvetio posebnu pažnju. Zaključeno je, da se u 1960. godini u toj jami postave takvi uređaji, koji će omogućiti normalnu proizvodnju u toku cijele godine. Stručnjaci

videne smanjeni su za 13,02 posto, a uporedo s tim, planirani dohodak poduzeća ostvaren je sa 142,70 posto. Ovako povoljni rezultati ostvarenja financijskog plana bili su uslovljeni ekonomičnijim poslovanjem, postizavanjem uštede u svim elementima troškova. Znatne su uštede postignute u materijalu, a svi fiksni troškovi relativno su opali zbog povećane proizvodnje u odnosu na planska predviđanja.

Poslovi nabave pomoćnog materijala i rezervnih dijelova, zahvaljujući dobroj snabdjevenosti domaćeg tržišta, odvijali su se normalno i nije bilo zastoja u proizvodnji zbog pomanjkanja tog materijala. Radnički je savjet u toku godine vodio naročitu brigu o otuđivanju suvišnih i nepotrebnih osnovnih sredstava, pa su u tom pogledu postignuti vrlo korisni rezultati. Krajem 1958. godine ukupna vrijednost osnovnih sredstava iznosila je oko 1 milijardu i 100 milijuna dinara, a krajem 1959., otklanjanjem suvišnih osnovnih sredstava, ta je vrijednost svedena na 849.631.000. Međutim, iako se znatno smanjio obim osnovnih sredstava, planski zadaci, gledani kroz fizičke i financijske pokazatelje, visoko su premašeni. Ti rezultati pokazali su povećani

U Kninu podijeljene spomenice „Sutjeska“

U prisustvu predsjednika Kotarskog odbora Saveza boraca Bože Blaževića, predstavnika JNA kninskog garnizona, narodne vlasti, političkih, društvenih i privrednih organizacija kninske komune, javnih i društvenih radnika i drugih gostiju, izvršena je svečana predaja spomenica »Sutjeska« 78-torici boraca.

U svečano ukrašenom dvorani općinske vijećnice, predsjednik Općinskog odbora Saveza boraca Luka Tanja istakao je historijsko značenje Sutjeske u Narodnooslobodilačkom ratu, a zatim je izvršio podjelu spomenica, čestitajući svakom borcu na visokom priznanju.

Sa svečanosti Kninjani — borci sa Sutjeske, uputili su pozdravni brzojav Vrhovnom komandantu, maršalu Jugoslavije Josipu Brozu Titu.

Borci sa Sutjeske i prisutni gosti dugotrajnim aplauzom pođali su čitanje teksta brzojava, klicali Titu, i na kraju zapjevali: »Druže Tito, mi ti se kunemo.« (m)

Drniš

Orijentacija: rentabilnost

Na području drniške komune stanovništvo se bavi pretežno poljoprivredom. Stočarstvo je na prvom mjestu, jer oko 5.500 domaćinstava, koliko ih ima, oko 90 posto bavi se stočarstvom. Prema statističkim podacima približni broj stoke po vrstama je slijedeći: ovaca 90.000, goveda 9.100, svinja 7.500, peradi 30.000, konja 2.200, mazgi i magaraca 2.300 komada, što ukupno daje 141.000.

To nam govori, da je za naše prilike broj stoke na tom području prilično velik. Najvećim se dijelom ta stoka uzgaja na privatnom sektoru, dok samo jednim malim dijelom na tek formiranim zadrugnim ekonomijama. Ako se pogleda kvalitetet te stoke s obzirom na pasminsko porijeklo i njene produktivne sposobnosti, dolazi se do zaključka, da je potrebno mnogo učiniti, da uzgoj stoke bude rentabilan. Uzmimo po broju najjaču granu stočarstva — ovčarstvo. Na tom pretežno krševitom području uzgaja se isključivo naša domaća ovca pramenka sa vrlo niskim produktivnim sposobnostima. Ona daje godišnje oko tričetvrtine kilograma grube vune, a za vrijeme mliječnog perioda oko 30 litara mlijeka. Pašnjake su po površine vrlo neznatne i one se koriste od proljeća do jeseni. Zimi ishrana ovaca ovisi o vremenjskim prilikama, te je ovca orijentirana isključivo na minimum što joj ga daje priroda.

Drniški stočar ne vodi brigu o hrane, da bi u kritičnim zimskim mjesecima mogao prehraniti i krupnu i sitnu stoku. Rezerve su tek tolike, da mala količina hrane, ako je zimska sezona i malo kritična, jedva bude dovoljna za snabdijevanje tolikom količinom ishranu krupne stoke.

Što bi tu trebalo učiniti s obzirom na ishranu i poboljšanje kvaliteta ovaca?

Danas, kada se govori o unapređenju poljoprivrede i kada se poenta baca baš na stočarstvo, onda tu, što se ovčarstva tiče,

moramo smjelo ići na križanje postojeće domaće ovce pramenke s ovcom merino pasmine. Prvi su koraci u tom smislu već učinjeni. Prije dvije godine počelo se merinizacijom. Dosad je merinizirano svega oko 1.000 ovaca, a to je relativno mali broj u odnosu na cjelokupni broj ovaca. Pa i ti, jako mali, prvi rezultati pokazali su, da tim putem treba ići smjelije i brže i za nekoliko godina obuhvatiti čitavu brojno stanje ovaca u Drniškoj općini. Zadruga su zapravo i pokazale put, kojim treba ići. Sve četiri zadruga već su nabavile matična stada ovaca domaćih pramenki sa ciljem da ih križaju s merino ovcom. Zadruga ujedno kooperiraju i s inokosnim seljakom stočarom, snoseći jedan dio troškova u toj akciji na privatnom sektoru. U ovoj godini misli se smjelije poći tim putem i zahvatiti merinizacijom oko jedne četvrtine cjelokupnog broja ovaca.

Paralelno s tom akcijom, svakako da je potrebno mnogo učiniti i na poboljšanje ishrane ovaca i to uvođenjem pregonkog pašarenja, melioracijom postojećih pašnjačkih površina i zasijanjem tih površina odgovarajućim krmivima. Trebalo bi da zadruga ekonomije pokažu put, kojim treba ići. One su na dobrom tragu, da to i učine, pogotovo mlado poljoprivredno dobro »Petrovo polje«.

Vrlo je interesantan broj goveda na tom području. No kvalitet naše domaće buše vrlo je slab s obzirom na njenu mliječnost, meso, doraslost i zakrhljalost. Da bi se oplemenila naša domaća buša, a budući je formiran centar za umjetno osjemenjivanje goveda u Kninu, započelo se i u Drniškoj općini umjetnim osjemenjivanjem goveda. Već je u prošloj godini Veterinarska stanica u Drnišu osjemenila oko 200 krava. Križa se domaća buša s oberintalcem. Početkom ove go-

dine Narodni odbor općine donio je Odluku o obaveznom umjetnom osjemenjivanju goveda za 20 sela u krugu Petrova polja, baš tamo, gdje je mogućnost ishrane goveda mnogo bolja nego u samom kršu. Izvršeno je licenciranje bikova, pa su s tog područja uklonjeni svi bikovi bušaci. U prošlom mjesecu izvršen je i popis svih plotkinja. Misli se, da će se umjetno osjemeniti u toku ove godine oko 2.000 krava, što znači gotovo jedna četvrtina od ukupnog brojnog stanja. Pored toga, poljoprivredno dobro »Petrovo polje« misli nabaviti oko 300 krava, koje će se također križati vještačkim osjemenjivanjem s oberintalskom pasminom goveda.

Kad se govori o poboljšanju kvaliteta našeg goveda i njegovih produktivnih sposobnosti, onda se mora voditi računa o još jednom važnom problemu — pitanju otkupa mlijeka. Godinama se već o tom problemu diskutira i pokušava naći rješenje, ali, nažalost, do danas to pitanje ostaje neriješeno.

Čini nam se, da nema razloga, da se taj problem ne riješi. Nije riječ ni o kakvoj modernoj mliječari, koja traži veće investicije. Radi se o sabiralištu mlijeka. To bi pitanje vrlo lako mogla riješiti zadruga »Gradina« u Drnišu. Potrebno je nabaviti jedan mali kamion, dovoljan broj kanti za mlijeko i problem bi bio riješen. Mogućnost plasmana mlijeka je i te kako velika, a transport njegov od Drniša do većih industrijskih centara, Splita i Šibenika vrlo lak. Postoje upravo idealne veze vlakom i autobusima. Rješenjem tog problema, drniški stočari bi unovčili svoje proizvode, konkretno mlijeko, i time poboljšali svoj standard i još više se založili na uzgoju i poboljšanju kvaliteta svoje stoke. Pogotovo je sada taj problem aktuelan, kada se radi na širokom području da se poboljša kvaliteta goveda i njihova produktivna sposobnost.

Drniškoj se općini nameće još jedan važan problem, a to je otkup teladi i njihov tov, s obzirom na postojeću naredbu o zabrani klanja teladi, koja se provodi u život. Trebalo bi da se angažiraju zadruga, a pogotovo ona u centru komune, u Drnišu. Trebalo bi da ona otkupljuje telad i da pride njihovom tovu.

Danas se vrlo malen broj stočara bavi uzgojem svinja. Uglavnom, stočar kupuje svinje van područja drniške komune, tovi ih i kolje za vlastite potrebe. Čini nam se, da bi zadruga i tu mogle učiniti mnogo, jer kod njih postoje stvarne mogućnosti da se bave uzgojem vlastitih svinja, a posebno tovom. Vjerovatno, da će one to uskoro i učiniti.

Mogućnosti uzgoja peradi na području Drniške općine su velike. Sadašnje brojno stanje peradi ni iz daleka ne zadovoljava, pogotovo ne s obzirom na kvalitetu domaće kokoši vrlo male nosivosti. Drniške su zadruga prioritetno napredovanju peradarstva. Krajem prošle godine napravljeno su investicioni programi za četiri peradarnika, svaki kapaciteta od oko 100.000 komada nosilica. Očekuje se, da će tokom ove godine biti odobrena izgradnja po svoj prilici jednog peradarnika.

Veterinarska služba svesrdno se zalaže na unapređenje stočarstva tog kraja, usko suradujući sa zadrugama i stočarima. Ona ulaže maksimalne napore da i dalje izvršava svoje zadatke, kao što je to činila u proteklom periodu, radeći na suzbijanju stočnih zaraznih bolesti i time sačuvala stočni fond na području Drniške općine. (c)

UPRAVNI ODBOR PODUZEĆA
»GRADSKI MAGAZIN«
ŠIBENIK

r a s p i s u j e:

NATJEČAJ

za upražnjeno radno mjesto
ŠEFA RAČUNOVODSTVA

U s l o v i: Srednja stručna sprema i 8 godina radnog staža na radnom mjestu šefa računovodstva ili niža stručna sprema i 12 godina radnog staža na radnom mjestu šefa računovodstva.

Plaća po Tarifnom pravilniku poduzeća. Nastup službe po dogovoru.

Podnošenje molbi do 10. V. 1960. god.

K n i n

NOVI RADNIČKI SAVJET
TVORNICE VIJAKA

Kolektiv Tvornice vijaka izabrao je 23. aprila novi radnički savjet od 31 člana. Interes birača bio je velik.

Za novi radnički savjet kolektiv je kandidirao 34 lica, među kojima i tri žene - radnice.

Rad dosadašnjeg radničkog savjeta, kome je istekao dvogodišnji mandat, bio je uspješan. Između ostalog ovaj radnički savjet donio je odluku o proširenju tvornice, kao i odluku o prelasku na stimulativni način nagrađivanja po kompleksnom učinku.

Nastavljajući u tome rad dosadašnjeg radničkog savjeta, novi organ radničkog upravljanja u Tvornici vijaka na prvoj svojoj sjednici donijet će odluku o Pravilniku o nagrađivanju po kompleksnom učinku po jedinici proizvoda. (m)

Knin: Tvrdava

Akcije kninskih lovaca

Članovi Lovackog društva u Kninu, na godišnjoj skupštini koju su nedavno održali, podvukli su dobar rad svoje organizacije, u pogledu unapređenja fonda divljači, uništavanja štetocinja i poduzimanja mjera protiv krivolovaca.

Puštanjem 64 nova fazana oni su time nastavili akciju započetu pred dvije godine naseljavanjem lovišta plemenitom divljači. Zauzimanjem društva nabavljena su četiri punokrvna lovačka psa. U poduzimanju hajke na vukove nisu očekivani rezultati iz objektivnih razloga. Oni predlažu da bi hajku na vukove trebalo drugacije organizirati uz pomoć NO općine.

Od štetocinja prošle godine najviše je ubijeno lisica i to 114, pasa lutilaca 96, mačaka 32, veliki broj svraka i vrana.

Rukovodioci Jugoslavenskih željeznica posjetili Knin

Prošlog petka u Kninu je boravila veća grupa viših rukovodilaca i stručnjaka Jugoslavenskih željeznica u pratnji većeg broja saradnika.

Od strane Generalne direkcije JŽ u službenoj posjeti kninskom čvoru su se nalazili Stjepo Forgić, načelnik saobraćajnog odjeljenja, Dima Zivković, načelnik inspekcije željezničkog saobraćaja i drugi. U njihovoj pratnji su se nalazili Franjo Culjak, direktor Direkcije JŽ - Zagreb i Josip Kozjak, direktor Željezničkog

transportnog poduzeća - Zagreb, kao i direktori JŽ i ŽTP-a iz Beograda, Ljubljane, Novog Sada i Skoplja.

Za višesatne posjete Kninu, rukovodioci JŽ u prisustvu Bože Radoića, predsjednika NO kotara, Mirka Sinobada, predsjednika NO općine Knin i rukovodilaca željezničke službi na kninskom čvoru, razgledali su Dizel-depo i druge objekte i interisirali se za tok izgradnje i razvoja kninskog čvora. Istoga dana, rukovodioci JŽ otputovali su za Split, a potom mu Šibenik, gdje su se također upoznali s razvojem ta-mošnjih željezničkih čvorišta. (m)

PROLJETNI KROS
»PARTIZANA«

U čast V. kongresa SSRN Jugoslavije, prošle srijede u Kninu je održan proljetni kros, koji je organizirao DTO »Partizan« u suradnji s Osnovnom školom. U krosu je učestvovalo 300 natjecatelja.

Staza za omladince, omladinke i članove »Partizana« bila je duga 5000 metara, a za pionire 800 m.

U kategoriji omladinaca pobjednik krosa bio je Vinko Grgić, član »Partizana«, koji je stazu prešao za 26 minuta. Najbolja omladinka bila je Raza Gazić.

Od pionira najbolje se plasirao Branko Gašparević, a od pionirki Nada Sučević, obje učenice Osnovne škole u Kninu. (m)

U RAMLJANIMA RUČNA
BOMBA UBILA DJEVOJČICU

Prošlog tjedna jedna bomba zaostala iz rata prouzrokovala je nove žrtve, od koje je jedna djevojčica poginula, a dvoje djece ranjeno.

Lešić Jela Savina, dijete od 9 godina, njezin brat Stevo od 5 godina i nešto mlađe dijete Mira Buronja, igrajući se oko kuće pronašla su ručnu bombu. Mala Jela, sluteći da je to opasan predmet uzela je bombu od mlađe djece i bacila je preko zida, preko kojeg se nadvirivala gledajući što će biti.

Najedamput bomba je eksplodirala i jedan geler je nju pogodio u predjelu grla, od koje rane je ova djevojčica umrla. Ostalo dvoje djece zadobilo je lakše povrede. (m)

u ogledalu

Nema pravde
za crnce

U Sjedinjenim Državama objavljen je nedavno izvještaj o školovanju »crnih« učenika i stanje segregacije u školama američkog Juga. Iz tog izvještaja koji ne pruža nimalo utješnu sliku za američke crnce, saznajemo, na primjer, da se u državi Teksas u integriranim školama nalazi 33.000 crnaca, a u školama s bijelcima samo 3.300 daka. No, to je još »sjajan« omjer prema nekim drugim oblastima. Tako u državi Tenesi u integriranim školama ima 13.576 crnaca, a u školama s bijelcima 169 daka. Još je gora situacija u Virđžiniji, gdje integrirane škole polazi 21.734 učenika, a škole s bijelcima 103 učenika. U Sjevernoj Karolini nasuprot brojki 43.506 (polaznika u integriranim školama) stoji brojka — 34 (učenika u školama s bijelcima)!

Takvo je otprilike danas stanje u pogledu segregacije u američkim školama. Ima li nade, da se stanje popravi? Umjesto odgovora, jedna informacija, koja doduše nije noviji datuma: Vrhovni sud u SAD proglasio je segregaciju u američkim školama protuustavnom. Ali — ta odluka Vrhovnog suda donesena je prije 6 godina.

Soustelle
i demokratija

Poznati ultrakolonijalist Soustelle, koji je nedavno isključen iz francuske vlade zbog potpore pobuni francuskih kolona u Alžiru, ljuti se na svakoga tko zastupa ideje o pravu Alžiraca na samoopredjeljenje. Nedavno je preko jednog američkog novinara uputio nekoliko oštrih riječi onim Amerikancima koji nika. Pod dojmom uspješne protakoder zastupaju takve ideje: »Znajete, poručuje Soustelle, da su Evropljani u Alžiru bili Alžirci još prije nego što je Teksas u Teksasu« (!?)

No ove riječi nisu mu ništa smetale, da za vrijeme nedav-

na boravka u SAD promijeni taktiku i pokuša pridobiti službene krugove za svoje stavove. Govoreći o alžirskoj borbi, i uopće o pokretima za nacionalno oslobođenje, koje on naziva »svjetskom strategijom«, Soustelle »upozorava na opasnost, kojoj je cilj, da odcijepi Evropu od Afrike i da učini »Sredozemno more nesigurnim za demokratiju«.

Dakako, ima pokušaja, da se Sredozemno more učini nesigurnim za demokratiju. Samo što ti dolaze iz onog dijela Sjeverne Afrike, gdje francuski kolonijalisti Soustellova kova pokušavaju ostvariti teror svojim poznatim metodama.

Da li su Soustellovi slušaoci u SAD tako shvatili opasnost po demokratiju?

Barunove preporuke

Britanski list »Daily Mail« objavio je pismo nekog baruna von Riethofena, u kojem se on svim silama trudi, da Britance odvrti od nepovjerenja prema Nijemcima. Ali kakvim argumentima:

»U toku dva rata Njemačka je konačno saznala, da se rat uopće ne isplati ni pobjednicima ni poraženima... Zbog naše sigurnosti bilo bi bolje, da budemo u prijateljskim odnosima i napokon postanemo dobri prijatelji.«

Razumije se, Britanci se sjećaju, da je i u prošlosti s njemačke strane bilo izjava, kako se rat uopće ne isplati. No više od ovog »argumenta« pažnju je privukla jedna »praktična preporuka« tog baruna. On nam predlaže, da bi trebalo više uzajamnih posjeta i putovanja običnih ljudi... ima ljudi koji još nikad nisu posjetili onu drugu stranu«, kaže Riethofen.

Netko je na to primijetio: Nijemci su i u prošlosti rado posjećivali strane zemlje, uključujući i Britaniju. Samo posjeti su često bili motivirani sasvim određenim razlozima — špijunskim. I.K.

Sjednica Savjeta za prosvjetu drniške općine

Potreban je velik broj
prosvjetnih radnika

Na svojoj posljednjoj sjednici Savjet za prosvjetu Drniške općine raspisao je natječaj za popunjavanje upražnjenih mjesta u školama i odgojnim ustanovama na svome području. Natječajem se traži 66 prosvjetnih radnika, i to 30 učitelja, 29 nastavnika, 5 profesora i 2 odgojitelja. To je realna cifra potreba drniške komune, jer se njom popunjavaju upražnjena mjesta, koja su nastala otkazom 10 prosvjetnih radnika i što se 6 gimnazijalaca, koji su ove školske godine u posljednji čas primljeni u honorarnu službu, želi zamijeniti stručnim kadrom. Preostali dio upražnjenih mjesta je stalni manjak prosvjetnih radnika, koji se iz godine u godinu, grananjem mreže osnovnih škola sve više povećava.

Sigurna popuna upražnjenih mjesta izvršit će se sa 8 učitelja, 3 stručna učitelja, 3 nastavnika i 2 profesora, koji kao stipendisti Drniške općine završavaju svoje školovanje u ljetnom roku ove godine. Zaključak je Savjeta, da u idućoj školskoj godini osigura u prvom redu kvalitetan i brojnan nastavni kadar u centralnim školama, a to se u prvom redu

odnosi na škole u Drinovcima, a na 50 se željno očekuje, jer oni Gradcu, Pakovom selu i iznad čine 75 posto upražnjenih mjesta svega Unešiću.

Sve u svemu, 16 dolazi sigurno,

(c)

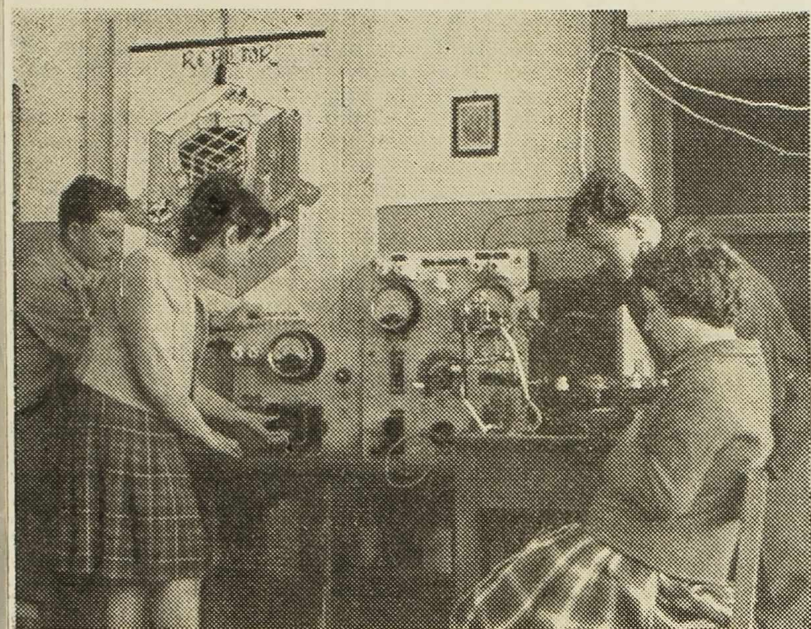

Knin: Gimnazija

Oglašujte u „Šibenskom listu“

kultura - prosvjeta - kultura - prosvjeta - kultura

REFORMIRANA GIMNAZIJA S izložbe slikara amatera Gojka Lušića

Grupa fizičara

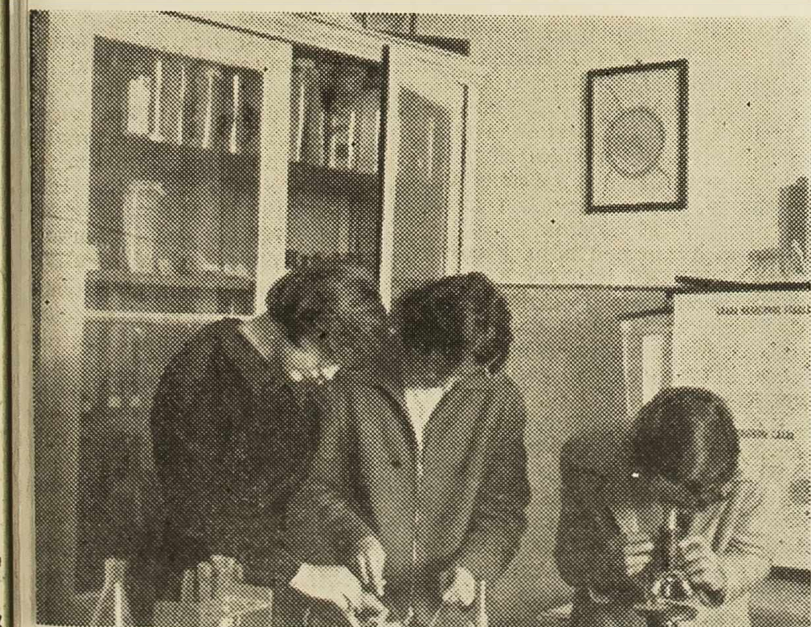
Mislim da nema čitaoca, koji u posljednje vrijeme nije bar nešto čuo o reformi naših škola, a naročito o reformi gimnazije, bilo putem štampe, bilo usmeno, i to kako od onih u-vijek »dobro informiranih« tako i od onih koji to nisu.

Od ovih posljednjih — u koje, nažalost, možemo ubrojiti i brojne roditelje — čuli smo zaista štošta, jer im sve to skupa — kako sami kažu — »ne ide u glavu«. Daci više ne uče kao »nekada«, a »profesori« — prema njima — vjerojatno »poklanjaju« dobre ocjene. U većini slučajeva nema više onih »satnica« propisanih od strane strožih roditelja, pokojima se svako poslijepodne o-

Grupa kemičara

bavezno ući kod kuće od 3-6 ili recimo od 3-8 sati, pa čak i više. Od toga nije bilo odstupanja, pa ma šta se dogodilo. Sve je to »pošlo k vragu«, jer »dica«, takoreći, nikad nisu doma, već idu u školu na nekakve »slobodne aktivnosti« i tome slično. Sumnjičavo klimanje glavom starijeg svijeta došlo je najviše od izražaja kad su daci nedavno počeli odlaziti i u tvornice, i to ne samo u obilazak i razgledavanje istih već i na rad. »A tko je, molim vas, uopće ikad vidio tako nešto? Gimnazijalci, pa na isti posao s običnim radnicima« — mr-morili su oni najkonzervativniji. — Međutim, jaka činjenica najviše je zbunjivala te »komentatore«. Na polugodištu u dačkim knjižicama »dvojke« su

Grupa botaničara

te kakve su se sve negativnosti javljale u vezi s takvim pod-cjenjivačkim gledanjima na fizički rad. Prema novom Zakonu »učenci su dužni da za vrijeme školovanja u gimnaziji provedu u pravilu ukupno dva mjeseca na proizvodnom radu«, a Uprava svake gimnazije ima punu slobodu u organizaciji raznih oblika neposrednog učešća svojih daka na proizvodnom radu.

Treća djelatnost ove gimnazije jesu »slobodne aktivnosti«, kojima je svrha »da omoguću da se odgojno-obrazovni procesi proširuju aktuelnim sadržajem iz područja nauke, tehnike, umjetnosti, politike i sportskog života« i »da razvijaju potrebu i sposobnosti učenika za samooobrazovanjem«, te da zadovolje specifične interese sklonosti svakog učenika.

Uvijek bolno pitanje izbora zvanja, bit će uvođenjem ove djelatnosti vjerojatno u potpunosti riješeno, jer će pojedine sklonosti svakog daka doći do punog izražaja na vrijeme, t. j. prije odlaska na studij ili u-ključivanja u privredu.

Kao četvrta djelatnost škole, pojavljuju se »praktični tečajevi«, koje gimnazija organizira po želji učenika završnih razreda, a cilj im je »da pripreme dake za obavljanje određenih poslova u privredi i društvenim službama«.

Imajući slobodne ruke u organizaciji i praktičnom provođenju u djelo tih triju novih djelatnosti, šibenska je gimnazija koristila tu slobodu — mogli bismo reći — do maksimuma i pristupila organizaciji niza radnih grupa, kružaka i družina, te se uvrstila u red onih gimnazija koje zaslužuju punu pažnju i svaku pohvalu.

O svim tim grupama i njihovoj djelatnosti donijet ćemo posebne osvrt, koji će — nadamo se — interesirati naše čitaoce.

JJS

Omladinsko pionirska scena

Još jedan uspjeh

U petak 21. o. m. izvedena je u Gimnaziji za dake Učiteljske škole premijera dramskog djela »Mirjam, djevojčica iz potkrovlja«, splitskog pisca Zeljka Hella, koje je na scenu postavio Jan Janković, član Narodnog kazališta. Iako je ovo djelo neka vrst dječje Ane Frank, ono se potpuno razlikuje od njega, kako po načinu i formi pisanja, tako i po sadržaju i motivima, koje obrađuje. Inače, sama tema ovog djela, sastoji se u tome, da našim najmlađima prikaže progone Židova u Njemačkoj. Pojedini dijalozi, a posebno monolozi kipte od lirskih elemenata, tako da se ponekad dobiva dojam, kao da se recitira lirska pjesma. Pomoću njih pisac je uspio, da izrazi svu tugu i bol male Židovke, koja se nalazi među rešetkama »zemljine kugle«.

Nadalje ima tu mnogo zapleta i akcija, koji su radnji dali neku čudnu dinamiku i atmosferu. Odmah u početku predstave dalo se naslutiti, da su glumci neobično dobro ovladali tekstem i dikcijom govora, i da je režiser nastojao, da se ne osjeti rastojanje između njega i pisca. I zbija u tome je uspio. Kod mladih glumaca ni u jednom trenutku nije se slabalo neugranost, niti da su slabo ovladali tekstem. Režiser je, može se slobodno reći, imao glavnu riječ, i za uspjeh ove predstave najveća zasluga pripada njemu.

Iako je predstava, kao cjelina u potpunosti uspjela, ipak se kod pojedinih glumaca osjećala nesigurnost kod pokreta, prekratke ili preduge pauze, slabu akcentiranost riječi i sl. Od pojedinaca vrijedno je istaći 15-godišnju Mirjanu Fudžek, koja je u glavnoj ulozi Mirjam, uvjerljivo, a nadasve emocionalno prikazala lik male Židovke. Njena svaka riječ, pokret, pričinje doživljaja i sl., bili su funkcionalni i sažvičeni sa životom male Židovke. Fila Vlahov, u ulozi čistačice, pored Mirjane Fudžek, najbolji je glumac ove predstave. Također su zadovoljili Ante Troskot, u ulozi dječaka Franca, kao i Ante Cukrov u ulozi načelnika grada.

U Šibeniku je ovih dana bila otvorena izložba slikarskih radova Gojka Lušića slikara amatera. Povodom te izložbe može se reći i sa zadovoljstvom konstatirati, da u likovnom životu Šibenika stvarno nastaje jedan prijelom. Mladi Lušić nije amater po kvalitetu svojih radova, nego amater po skromnom odnosu na likovno djelovanje. Ukupno 23 eksponata, koja nam je prikazao Lušić, djeluju u pravom smislu plastičnog izražavanja u impresi-

onizmu. Impresionizam je zapravo i stvorio onaj nepremostivi jaz, koji danas dijeli klasičnu tradicionalnu umjetnost. Nastao je u Francuskoj i predstavlja nov — savremen način umjetničkog gledanja, koji se danas razvija u raznim pravcima. Sljedbenici impresionizma, klonući se realističkog prikazivanja stvari, iznose na svoj način prolazne i časovite pojave. Taj naplastičnog izražavanja u impresi-

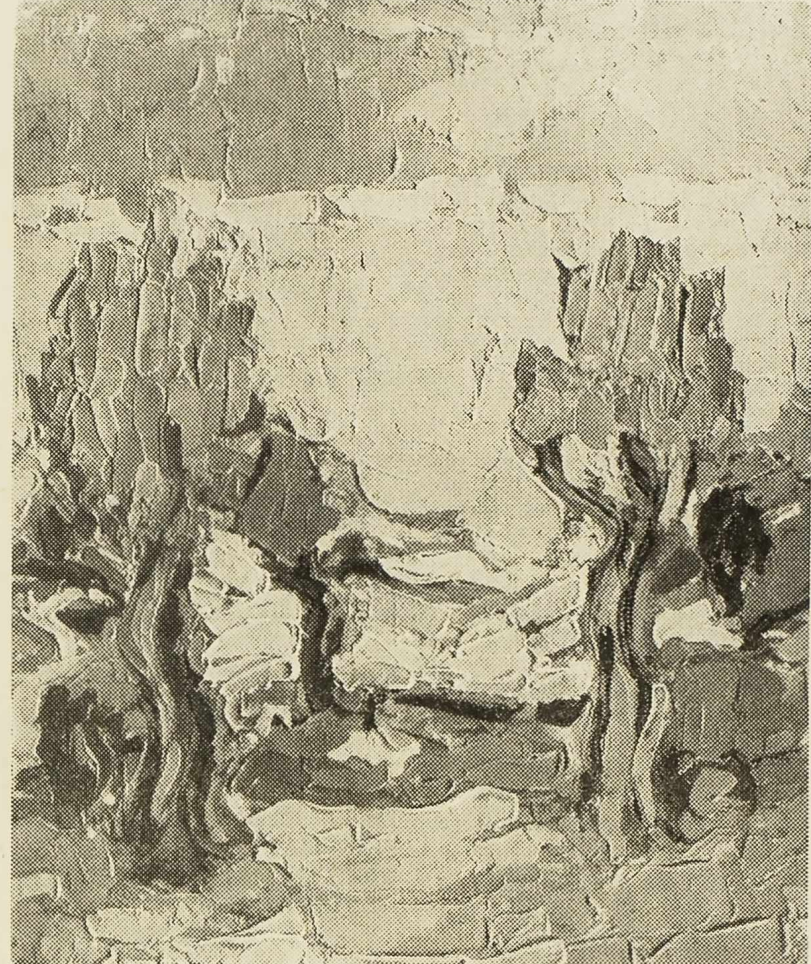
voj svjetlosti, igri svijetla i sjene u prirodi.

Lušić se u svemu tome prikazao majstor, a nadasve gospodar boja, za koje ima veliki osjećaj. Da se mladi Lušić ozbiljno privatio zadatka, dokazuje i ova izložba, za koju najsigurnije možemo reći da je uspjela. U tome i jest taj prijelom u likovnom životu grada. Na toj izložbi rieu bila prikazana platna nis-og (da ne uvrijedim ostale amatere!) kvaliteta, već je to jedna sadržajna, bogata i emocionalna umjetnička tvorevina, koja u punom smislu sadrži kvalitet velikih i snažnih želja jedne talentirane prirode.

Ekspoziti Lušića odlikuju se izvanrednim plastičnim zahvatima. Oni su duboko osjećajni i topli. Ovo se naročito odnosi na ekspozite: »Seljanka«, »Gornji muli«, »Masline u kamenjaru«, »Detalj iz Prokljana«, »Ribe« i druge, dok se na slikama »Bajami u kršu« i »Tiha uvala« osjeća prelazni period njegovog stvaranja. Naročito impresionira slika »Naselje Martinska«. Ova slika i potvrđuje riječi velikih eksperata da se impresionisti mogu snatrati realistima, ne zato što su mijenjali na svom platnu scene koje su slikali, već zato što su, pridržavajući se životne istine, otvorili jednu novu i neiskorištenu stazu u ovoj stvarno nedokučivoj umjetnosti ličnih izraza.

Zato nije čudo, da su mnogi posjetioci ostali prijatno iznenađeni u toplom kontaktu, koji im je omogućio svojim mladenačkim temperamentom, jedan zbilja talentiran i već izgrađen slikar.

Akademski slikar
Milivoje Živković

Gojko Lušić:

»Masline u kamenjaru«

film od srijede do srijede

Dobro došao mister Maršale

SPANJOLSKI FILM. REŽIJA: LUIS G. BERLANGA

Zaista je trebalo mnogo duha, a, s obzirom na režim i prilike koji vladaju u Španiji, i smještosti, da bi se snimio ovakav film. Zaoka satire nije nikoga mimošla. Najprije Marshallov plan, odnosno iluzije i naivnost onih koji su ga zamislili kao djeda Mrza, koji ide po svijetu i dijeli poklone, zatim život i ljudi u jednoj provincijskoj palančici, u kojoj se već godinama nije dogodilo ništa značajnoga, a koju je iz monotone svakidašnjice trgnuo dolazak predstavnika Marshallovog plana, zapravo samo prolazak njihov kroz nju, a mjesto poklonima posuo je s prašinom svojih kola. Berlanga, uz Bardema najistaknutiji španjolski režiser, sa skromnim sredstvima, stvorio je brojne duhovite i komične situacije, kojima se gledalac mora od srca smijati. Ipak, osjećaj za mjeru je uvijek prevladavao i komičnost nijednom nije prešla u lakrdiju. Ovako interesantnu filmsku satiru nismo gledali možda još vod »Clochemerle«, na kojeg uostalom, slikanjem tipova i života u provincijskom gradiću, ovaj film i podsjeća.

Momačko veče

AMERIČKI FILM. REŽIJA: DELBERT MANN.

Zenida jednoga od njih okuplja petoricu drugova na proslavu momačke večeri. Kroz lumpovanje, koje ih je gotovo histerično uhvatilo, svaki otkriva svoje brige i svoja str-

hovanja. Jedan, glavni protagonista, htio bi da ima nešto više od života od samog rada i učenja, a sad mu je još i žena drugom stanju, što nameće nove probleme. Drugoga muči usamljenost, trećeg izjeda bolest, četvrti je previše vezan uz obitelj, a peti, onaj koji treba da se ženi, pati od kompleksa seksualne impotencije. Izrazito psihološki film. Sve je u njemu izrađeno fino i pedantno. Ako bi mu se moglo išta primijetiti, onda je to možda jedino baš pomalo pretjerana dotjeranost, zbog koje u izvjesnim momentima perfektno zanatstvo spu-tava izbijanje jačih, dramskih i osjećajnih eksplozija, te tako ni sam doživljaj nije onako snažan, kakav bi treba da bude. Ali, uspokos tome, film ipak predstavlja vrijedno ostvarenje.

Aleksandar Veliki

AMERIČKI FILM. REŽIJA: ROBERT ROSSEN

Serijsa historijskih spektakla se nastavlja. Film o jednom od najvećih osvajača svih vremena »Aleksandar Veliki«, kojikogod pripadao ovoj seriji, ipak se od ostalih filmova izdvaja nastojanjem da izbjegavanjem površnog iznošenja događaja i produbljavanjem odnosa i sukoba kako među ljudima, tako i među pojedinim krajevima, a i u samim ljudima. Možda je zahvaljujući tome film postao vrijedniji, ali zato ne i interesantniji za publiku. Jer, najveći dio filma sačinjavaju dijalozi, kojima se htjelo objasniti porive i razloge uspjeha Aleksandrovih osvajajkih pothvata. Svemu se, o-sim toga, dalo izvjestan karakter mističnosti, što možda i odgovara onom vremenu. Ali sve je to usporavalo tok rad-

nje, nametalo gledaocima veće napore, na koje oni nisu bili spremni, a akciju svelo na sasvim male razmjere. Tako je »Aleksandar Veliki« djelovao prilično zamorno usprkos odličnim glumcima Richardu Burtonu (Aleksandar), Fredricu Marchu (Filip), Claire Bloom (Barsina) i Danielle Darrieux (Olimpija), koji su dali vrijedna ostvarenja.

Obračun kod O. K. Corala

AMERIČKI FILM. REŽIJA: JOHN STURGES

Junaka »Wichite« Vajata Erpa sus-ećemo ponovo u ovom filmu. On već uživa veliki ugled neustrašivog čuvara reda i zakonitosti. U ovom filmu je kao neki lutajući šerif, koji se nalazi uvijek tamo gdje se pojave slučajevi bezakonja i nasilja. Ovog puta Erpa tumači Burt Lancaster, koji svojim nemalim glumačkim umijećem nastoji da čitavu stvar podigne na jedan viši nivo. U tome mu prilično pomaže kao ravnopravni partner Kirk Douglas, koji je majstorski donio bolesnog i promašenog tipa Doca Hollidaya, a vrijedna spomena je i odlična gluma Jo van Fleet u ulozi propale djevojke Kejt. Iskusni režiser westerna John Sturges vodio je radnju zaista rutinirano, pojedine elemente sukoba vrlo je vješto prikupljao spremajući ih za konačni obračun, koji je predstavljao snažnu kulminaciju izvedenu u stilu najljepših westernskih finala. Ovaj po svemu tipičan western u stanju je da pridone-se suzbijanju predrasuda, koje kod mnogih postoje u vezi s ovim žanrom uopće.

— b —

ŠIBENIK KROZ TJEDAN

KINEMATOGRAFI

»Tesla«: premijera američkog kinemaskop filma u boji — CAJ I SIMPATIJA — (do 4. V.)
Premijera američkog kinemaskop filma u boji — USKR-SNUCE — (5. - 10. V.)
»20. Aprila«: premijera američkog kinemaskop filma u boji — NOĆNI PROLAZ — (do 5. V.)
Premijera američkog kinemaskop filma u boji — OD PAKLA DO TEKSASA — (6. - 11. V.)
»Sloboda«: premijera američkog filma u boji — DEJVI KROKET I PIRATI — (do 4. V.)
Premijera francuskog filma u boji — SLIJEPI PUTNIK — (5. - 10. V.).

DEŽURNE LJEKARNE

Do 6. V. — I. narodna — Ulica Božidara Petranovića.
Od 7-13. V. — II. narodna — Ulica Bratstva i jedinstva.

MATIČNI URED

ROĐENI

Josip, sin Janka i Milke Pešić; Jadranka, kći Ivana i Slavke Mišura; Vlade, sin Marka i Danice Palinić; Drago, sin Džane i Mery Kos; Darinka, kći Jure i Stane Mišić; Davor, sin Siniše i Zdenke Benzon; Alen, sin Edija i Orhideje Macuka; Dino, sin Jere i Emilije Obratov; Ivanka, kći Ivana i Marije Knežević; Ljubica, kći Viktora i Vinke Lukin; Mutov; Slavka, kći Svetine i Karmele Belak; Milenko, sin Vasilja i Zorke Lalić; Goran, sin Miljenka i Tonke Jakovljević; Ksenija, kći Valenta i Miroslave Mihoković; Branimir, sin Cvitana i Antonije Tomić; Vesna, kći Pavla i Draginje Popović; Snježana, kći Marka i Matilde Zivković.

VJENČANI

Štrbac Mirko, radnik — Trobonjača Kata, radnica; Fantov Mile, stražar — Belak Lucija, domaćica; Trlaja Tomislav, zidar — Škugor Bora, domaćica; Barbača Siniša, električar — Zaninović Velinka, službenik; Paškov Božidar, radnik — Čičin Angul Marija, rođena Grgurev, domaćica; Karadole Tomislav, tokar — Parać Ratka, trg. pomoćnik; Kronja Cedo, građ. tehničar — Baljkas Marija, učiteljica; Juras Ivo, električar — Guberina Marica, službenik; Mrčela Frane, službenik — Burić Zorana, službenik; Gulin Tomislav, brodograditelj — Lugović Berislavka, domaćica; Cvitan Marko, zemljoradnik — Huljev Matija, domaćica; Kalik Vlade, stolar — Erceg Ivanka, domaćica; Buva Slavko, radnik — Ljubić Milka, domaćica; Petrina Frane, brodograditelj — Relja Janja, domaćica; Gović Vjekoslav, radnik — Luša Milka, radnica i Lučev Marko, kuhar — Gradiška Milena, radnica.

Na zborovima birača raspravljeno o Društvenom planu šibenske općine

Krajem prošlog tjedna održani su zborovi birača na cijelom teritoriju šibenske općine, na kojima je raspravljeno o prijedlogu Društvenog plana i budžeta za 1960. godine. U nekim osnovnim organizacijama SSRN odaziv birača bio je prilično velik. Na ovim skupovima uglavnom su dominirali komunalni problemi, a posebno izgradnja društvenih objekata, zatim pitanja s područja školstva i zdravstva.

Takva pitanja bila su u centru pažnje i na zborovima birača u selima, kojima je prisustvovao velik broj ljudi.

Pohvaljen kolektiv Narodnog kazališta

Udruženje dramskih umjetnika Hrvatske podijelilo je ove godine prvomajске nagrade najboljim pokrajinskim kazalištima i glumcima iz Hrvatske. Na prijedlog umjetničke komisije sastavljene od dra. Ive Hergešića, dra. Drage Ivaniševića, dra. Vl. dimira Filipovića i Augustina Slipčevića, među ostalim, pohvaljen je kolektiv šibenskog Narodnog kazališta »za zalaganje u radu i postignute rezultate«. Navedena komisija boravila je nedavno u Šibeniku i prisustvovala izvedbi drame »Dvanaest gnjevnih ljudi«.

Kao što je poznato, prilikom dijeljenja prvomajskih nagrada prošle godine, predstava »Drven tanjur« u izvedbi šibenskog kazališta bila je proglašena najboljom u Hrvatskoj.

Zahlađenje izazvalo štete na poljoprivrednim kulturama

Poslije nekoliko toplih i sunčanih dana u ponedjeljak je odjednom nastupilo hladno vrijeme neuobičajeno u ovo godišnje doba. Naglo zahlađenje popraćeno snažnim sjevernim vjetrovom izazvalo je pad temperature, koja je navečer iznosila 2,9 stupnjeva. Sutradan ujutro zabilježena je minimalna temperatura od plus 3. Međutim, u zaleđu Šibenika temperature su se kretale oko nule, tako da je na mjestima bilo i mraza. Ovako nagla hladnoća izazvala je velike materijalne štete naročito na vinogradima i voćnim kulturama.

OBAVIJEST

TEHNIČKIH SEKCIJA ŠIBENIK I SPLIT

Radi rekonstrukcije Jadranske ceste br. 12, dana 5. V. 1960. obustavlja se saobraćaj na relaciji Jadrtnovac - Rogoznica - Seget Donji. Obilazni put za Trogir i Split ide cestom br. 282 tj. Jadrtnovac - Boraja - Seget Donji.

UREDNIŠTVO

„VINOPLD“ VINARIJA ŠIBENIK

obavještava potrošače i cijenjene mušterije da će dana 29. IV. otvoriti točionicu vina i rakije u Tršćanskoj ulici.

Cijene umjerene, bogat asortiman.

Probajte naša vina!

gradske vijesti

Gostovanje Splitske opere

Ansambli splitske opere na svom gostovanju po Dalmaciji nastupio je i u Šibeniku 23. i 24. o. m. Prvog i posljednjeg dana umjetnički ansambl iz Splita izveo je u Narodnom kazalištu Verdijevu operu »Traviata«, a drugog dana na sceni je prikazana Puccinijeva opera »Tosca«. Najveći interes vladao je za nastup članova splitske opere Atilija Planinšeka i Antu Marušića. Sve tri predstave gledalo je blizu 2000 građana, koji su na kraju svake izvedbe i na otvorenoj pozornici aplauzom nagradili izvođača.

TURNEJA šibenske glazbe

I ove godine kolektiv Šibenske narodne glazbe sudjelovat će na brojnim proslavama. Između ostalog u proslavi desetogodišnjice radničkih savjeta i petnaestogodišnjice oslobođenja zemlje. Prema već izrađenom programu glazba će organizirati nekoliko koncerata u Šibeniku i u nekim općinskim centrima šibenskog kotara. Predviđa se također da u suradnji sa narodnom glazbom iz Trogira organizira dva zajednička nastupa, jedan u Trogiru, a drugi u Šibeniku. Isto tako Šibenska narodna glazba namjerava organizirati jednu turneju u nekim mjestima sjevernog dijela Republike, najvjerojatnije u Krapinskim ili Varaždinskim Toplicama. Za ostvarenje ovog gostovanja kolektiv šibenske glazbe očekuje da će naići na potrebnu pomoć narodne vlasti i privrednih organizacija.

Večernje škole

Njihov radni dan ne završava u dva sata. To je samo kraj jedne obaveze i kratki predah za večernju nastavu. Ljudi o njima govore s nekim ponosom, jer su neumorni i vrijedni. Riječ je o polaznicima večernjih škola. Poznam ih mnogo. Ustaju rano, čak i prije pet sati, a u školskim prostorijama svijetla se gase kada zadnji šetači napuste ulice. Među njima ima mladih ljudi, koji su tek stigli iz vojske i onih, koji imaju već 15 godina radnog staža i žena. Svi oni s jednakim poletom rješavaju matematične zadatke, uče latinski, političku ekonomiju ili nešto drugo. Postaje malo neobično čuti na poslu u poduzeću, »gimnazijalac«, »student«, »dak ekonomske škole« i td.

Izvanrednih studenata ekonomije, prava i više pedagoške škole ima u Šibeniku mnogo. Oni se savjesno pripremaju za ispite. Jednoga dana dobit će diplomu fakulteta, a da neki njihovi poznanici ne će ni znati, da su oni nekoliko proteklih godina bili studenti. Razvojem ekonomike i tehnike, a posebno naših društvenih odnosa, razlika između intelektualnog i fizičkog rada postaje sve neznatnija, i tako udaljenost između škole i poduzeća manja. Ponekad te udaljenosti formalno uopće nema, kao na primjer kod onih, koje su poduzeća poslala na školovanje. Oni su zadržali sva prava iz radnog odnosa. Posao koji se radi s voljom

Opservator

Građani pišu

Zašto samo za neke priredbe?

Nedavno je u našem gradu gostovala splitska opera. Predstave su održane u kazališnoj zgradi. Osim toga, nedavni međunarodni stolnoteniski susret, također je održan u kazališnoj zgradi. Ove činjenice nameću nam pitanje: zašto šibensko kazalište nije ove godine radilo u toj istoj zgradi? U vašem listu smo, do duše, imali prilike čitati, da su organi inspekcije rada Narodnog odbora kotara zabranili rad u kazališnoj zgradi zbog dotrajalošći električne instalacije, pa smo se mi — građani — silom prilika morali pomiriti s činjenicom, da ove sezone moramo reducirati broj izlaza, odnosno da u zamjenu za onih desetak posjeta kazališnim predstavama, povećamo broj posjeta kinodvoranama, jer drugih mogućnosti da se čovjek kulturno provede, u Šibeniku nema. Čak je i posjeta jedinoj kavani »Krka« subotom uveče ograničena. Međutim činjenica, da se druge priredbe, osim

kazališnih, ipak održavaju u kazališnoj zgradi i to na istoj pozornici, gdje je — navodno — zabranjen ikakav rad, dovodi nas u zabunu i nameće logičnu sumnju: da li, uopće postoji takvo rješenje o zabrani rada u kazališnoj zgradi, odnosno, koliko je donošenje takvog rješenja uopće bilo opravdano, ako je doneseno?

Pa ipak, ako takva zabrana postoji, pitamo se: zar se i uprava Kazališta nije mogla potruditi da u istoj zgradi djeluje pod uvjetima, koji su, eto, kako vidimo, odobreni i priredivačima posljednjih dviju priredaba?

Na kraju, poželjno bi bilo, da uprava Kazališta u Šibeniku, kao i nadležni organi narodne vlasti vode više računa o kulturnom životu i potrebama svojih građana. Pošto sam uvjeren da dijelim mišljenje većine sugrađana, smatram da moje ime u potpisu nema naročito značaja, pa se potpisujem s poštovanjem

Šibenčanin.

Pomorska privreda šibenskog kotara

BRODOGRADNJA

Sa razvitkom brodarstva u ovoj luci razvijala se i brodogradnja. Tako je još 1888. god. u Šibeniku, u istočnoj dijelu njegovog lučkog bazena osnovano veće brodograđilište zanatskog značaja (šuver), ali su se manji popravci brodova i novogradnje manje tonaže i ranije vršili u ovoj luci. Tako je u razdoblju od 1875.—93. god., dakle u nepuna 2 decenija u Šibeniku izgrađeno 10 jedrenjaka raznih tipova i veličina te 42 čamca, a popravljen je 1 parobrod, 24 jedrenjaka i preko 90 čamaca.

Za održavanje i remont plovnog parka između dva svjetska rata u Šibeniku su postojala 3 brodograđilišta — šuverovi (braća Torić i Filipi). Brodograđevne radove izvodili su kvalificirani brodograđevni radnici. U 1939. god. bilo je brodograđitelja 6, brodograđevnih majstora 5, naučnika 3 i pomoćnog osoblja 4. U poslijeratnom razdoblju proširena je djelatnost ovih »šuverova«. Oni su u početku djelovali kao Brodograđilište »Istok« Šibenik (1948. god.), zatim kao »brodograđevni pogon Obalne plovidbe« Šibenik (1959. god.), a od 1957. go. uz privatno brodograđilište »Torić Augustin« kao pogon Brodograđilište »Vodopija Ivo-Srećko« — Betina.

Kako se uvale Torić i Propad zasipavaju zbog proširenja operativnih obala i radi trasiranja

željezničke pruge, to pogon Brodograđilišta »Vodopija Ivo-Srećko« — Betina, koji je lociran na zapadnoj strani lučkog bazena ima sve uvjete za razvoj. Ono će se moći razviti i kao remontna baza cijelog šibenskog brodarstva. Nije isključeno da bi taj pogon mogao u perspektivi, proširenjem svojih kapaciteta i preorijentacijom a željeznu brodogradnju, i remontno brodograđilište Jugoslavenske slobodne plovidbe Šibenik.

Razvoj ostalih luka

Na kopnu razvijena trgovinska izmjena dobara sa zaledem i bogatstvo samog zaleda, a na moru sputavanje razvitka luka, brodarstva, brodogradnje i pomorske trgovine po Veneciji sve tamo do njene propasti. bilo je uzrok što se u ovoj regiji, za razliku od susjedne zadarske, nije uopće razvila pomorsko-privredna djelatnost većeg značaja. Osim Zlarinu, koji je bio pored Šibenika jedini znatniji pomorski centar, Betina brodograđevni, a Zirje i Krapanj ribarski sva ostala otočna i primorska naselja ovog područja bila su pretežno upućena na poljoprivredu i druge djelatnosti »sa kraja«. Otok Zlarin bio je stajalište uporište mletačkih pomorskih jedinica, koje su tu čuvali brodove na putu za sjeverni Jadran od gusara i Turaka. Otok je također branio i samu šibensku lu-

ku. Inače stanovništvo kako otokno, a tako i kopneno bilo je u ovom području kontinentalno orijentirano; ono je bilo daleko više povezano uz kopno nego li uz more.

U cilju normalnog odvijanja pomorskog saobraćaja, tehničko osposobljavanje luka i pristaništa ovog okružja bilo je potrebno radi povezivanja otočnih i obalnih naselja sa Šibenikom kao svojim ekonomskim centrom. U cilju da se nesmetano mogu vršiti lučke operacije, to su se i u ovim lukama i pristaništima izvodili lučko — građevinski radovi. I na ovom području pristupilo poslije rata jačoj obnovi luka i pristaništa. Potrebe pojačanog prijevoza putnika i transporta robe i u ovom okružju zahtijevale su ne samo povećanje obala, već i poboljšanje njihove operativnosti. Obnovljene su luke u Vodicima, Primoštenu, Zlarinu, Prvić-Sepurini i druge.

B r o d a r s t v o
U ovoj regiji bogatoj otočnim naseljima i brodarstvo se je razmjerno dosta rano razvilo. Pored Šibenika najviše brodova tipa leut i gaeta imalo je Tjesno sa Murterom i Betinom za prijevoz na Kornatsko otočje ljudi i stoke, radi obrade zemlje i ispaše te ribolova; Zlarin sa Žirjem za prijevoz u grad i iz njega ljudi i proizvoda.

U pogledu većih brodova okolica Šibenika posjedovala je pretežno jedrenjaka manje tonaže (bracere, trabakule, pelige, lo-

gere i sl.) male i velike obalne plovidbe. Od tih naselja najjača broderska luka bila je Zlarin, koja je 1880. god. imala 36 brodova sa 439 tona, a 1900. god. 28 brodova sa 408 tona dakle preko 70% od ukupnog broja brodova na ovom području.

Zlarin, koji je u brodarstvu prednjačio, nije izostao ni u parobrodarstvu. More je bilo vrelo iz kojeg je Zlarin crpio svoje bogatstvo. Zlarinjani kao vrtni pomorci (Manoš, Makale Vukov i dr.) sa svojim brodovima trgovali su po Jadranskom i Sredozemnom moru. Oni su osobito razvili trgovinu pušćanim prahom kao kurentnom robom zbog čega su bili i meta tudina. Prodiranje parobrodarstva, propadanje nažg malog brodarstva i koncentriranje pomorskog kapitala u ekonomske centre naročito Trst i Rijeku, a djelomično i u Zadar, Šibenik, Split, Makarsku i Dubrovnik bilo je uzrokom, da su i zlarinski jedrenjaci počeli naglo propadati. Osnivanjem Austrijskog Lloyd-a, podizanje Pule kao glavne austro-ugarske ratne luke, Trsta kao glavne trgovačke luke Austrije, a Rijeke trgovačke luke Mađarske, Zlarinjani su stupali u službu stranih parobrodarskih društava. Do 600 Zlarinjana bilo je zaposleno na Lloydovim parobrodima u nižim službama palube i stroja; oni su sudjelovali i na prokopu Sueskog kanala. Ali i pored ovog »iseljeničkog« Zlarina domorodac Ante Adam je još 1897. god. kupio parobrod imenom »Zlarin« od 94 BRT, koji je tada po tonaži bio najveći parobrod na cijelom ovom području.

U šibenskom pomorskom okružju u odnosu na zadarsko, splitsko i dr. u pogledu broderskih kapaciteta, malo brodarstvo bilo

je i između dva svjetska rata najslabije razvijeno, i to iz već navedenih razloga. Pored Šibenika jedino Zlarin je imao nešto manjih jedrenjaka. Sva ostala naselja ovog okružja Prvić (Luka i Sepurine), Primošten, Murter i druga u tome znatno zaostaju.

Razmotri li se broj brodova, njihova veličina i pogonska snaga vidimo, da su pored Zlarina jedino još Primošten i Murter imali nešto manjih plovni objekata — leuta i bracara. Uzme li se u obzir, da je od ovih 13 naselja jedino njih 4 (Zlarin, Primošten, Prvić i Murter-Betina) predstavljalo veću brodersku snagu od ukupnih 28 plovni jedinica i 279 NRT u 1926. god. odnosno 15 jedinica sa 266 NRT i 171 KS u 1939. god., to je njihovo stanovništvo bilo pretežno orijentirano na privredu s kopna. Jedino u ribolovu su se istakli Murter, Krapanj i Betina sa 428 jedinica i 1147 NRT u 1939. god. Značajno je ovdje istaknuti, da u 1926. god. na cijelom ovom području, izuzev Šibenika za prijevoz robe i Tjesnog za ribolov, nije uopće bilo brodova na motorni pogon. 10 godina kasnije bilo je na ovom području, izuzev Šibeniku, 352 KS t. j. 0,4 KS po svakom brodu, što je daleko ispod prosjeka. U 1939. god. bilo je na ovom području, izuzev Šibenika, 817 brodova sa 2240 NRT i 309 KS t. j. 0,4 KS po brodu i 0,1 KS po svakom NRT. Izuzme li se 5 većih motornih jedrenjaka Zlarina sa 155 KS u 1939. god., to na preostalih 812 brodova sa 154 KS otpada samo 0,18 KS na svaki brod iz čega je vidljivo da je na ovom području u oči Drugog svjetskog rata jedro i veslo bilo još uvijek u malom brodarstvu i ribarstvu dominantna pogonska snaga.

I ove male broderske kapacitete neprijatelj je u toku Drugog svjetskog rata i na ovom području većim dijelom uništio. S obzirom na veliku razvedenost primorskih i otočnih naselja o vog okružja, kojih ima preko 30 osobito je razvijeno najstarije brodarstvo — čamci za prijevoz i čamci za ribolov na vesla, a jedra ili na motor. Ali i ovi čamci služe pretežno za prijevoz poljoprivrednih proizvoda i stoke »na polja« na otoku ili obale u naselje i obratno, a manji dijelom i za mali privredni ribolov (za kućne i osobne potrebe).

Dok je u prijevoznim čamcima na vesla i jedra i motor, o sim užeg područja Šibenika najjače Tjesno s Murterom, dotle je u ribarskim čamcima na vesla i jedra najjače Rogoznica sa Primoštenom, a u ribarskim čamcima na motor opet Tjesno s Murterom. Značajno je, ovdje da su vrlo dobro razvijeni kapaciteti čamaca za razliku od mali i nerazvijenih kapaciteta veće brodarstva. Od ukupnih 158 čamaca sa 3198 BRT i sa 2328 K otpada 1,5 KS na svaki čamac 0,7 KS po svakom njegovoj BRT.

Po oslobođenju zemlje potreba za transportom robe i prijevozom putnika od otočnih i obalnih naselja u Šibenik i obratno tržile su u pomanjkanju odgovarajućih većih brodova da se s plovni objekti bez obzira na njihovu veličinu i namjenu stave u službu javnog prijevoza uključujući i brodove privatnih sektora Nacionalizacijom pomorskih plovni objekata i na ovom je području ojačan zadržni i općinski društveni sektor.

(L. J.)

(Nastavit će se)

SPORT

U posljednjem kolu
Podsavezne nogometne
lige
Pobjeda
„Dinare“
u gostima

Osnovano sportsko
društvo „Mladost“

Diskusija o reformi školstva i stalih društvenih faktora, dru- zaključci I. kongresa za fizičku kulturu jasno su istakli zahtjev da škola treba da bude osnovni faktor u nastojanjima društvene zajednice da fizička kultura po- stane svojina širokih slojeva na- roda i da počinje efikasno uti- cati na njihovo zdravlje, fizičke sposobnosti i život uopće. Kon- gres je i preporučio osnivanje društava za fizičku kulturu u školama. Nedavno je održana o- snivačka skupština u Srednjoj e- konomskoj školi u Šibeniku gdje je formirano društvo za fizičku kulturu »Mladost«. Članovi dru- štva imat će prilike da se bave atletikom, odbojkom, košarkom, nogometom, stolnim tenisom, ru- kometom, streljaštvom sport- skom gimnastikom i šahom.

Upravni odbor uglavnom je sastavljen od daka ove škole. Uz pomoć nastavnčkog zbora i o- stalih društvenih faktora, dru- štvo će nastojati masovno uklju- čiti omladinu u sportski život.

A. Bukić

Šahovsko prvenstvo RVI Dalmacije

U subotu 23. i nedjelju 24. ov. mjeseca održano je u Zadru ša- hovsko prvenstvo Ratnih vojnih invalida za zonsko prvenstvo Dalmacije.

Na turniru su učestvovali predstavnici Splita, Zadra i Ši- benika sa po 4 člana. Ekipa Ši- benika pobijedila je Zadar sa 3,5:0,5, a Split sa 2,5:1,5 i na taj način se plasirala za republičko prvenstvo.

Za Šibenik su nastupili J. Bu- ra, L. Zorkić, B. Rapajić i I. Gru- bišić.

„ŠIBENIK“ - „HAJDUK“ 2:2

Realan rezultat

Igralište »Rade Končar«. Gle- dalaca oko 3000. Strijelci u 13. Bašić, u 21. Grujica, 50. Papec i u 79. minuti Anković. Sudac Knez iz Šibenika.

»ŠIBENIK«: Miloševski, Jelen- ković, Iljadica, Zaja, Šangulin (Ivančić), Tambača, Bašić, Ninče- vić, Grujica, Nadoveza, Stojić.

»HAJDUK«: Vulić, Kragić, Cuzzi, Kolnago, Bego III., Mari- nić, (Vidak), Vičević, Anković, Papec, Senauer.

Utakmica nije bila na nekoj naročitoj visini. Obe ekipa ispo- ljlile su dovoljno borbenosti, oso- bito »Šibenik«, koji je bolje zai- grao u prvom poluvremenu. U tom dijelu domaći su terensku premoć prilično iskoristili posti- gavši dva zgoditka. Prvi udarac na vrata »Hajduka« uputio je u 10. minuti Bašić. U stalnim na- padima na Vulićev gol samo tri miute kasnije isti igrač je pogo- dio mrežu. Očevikalo se da će gosti uspjeti postići ravnotežu na terenu, ali mi to nije pošlu za ru- kom. »Šibenik« je i dalje bio bo- lja ekipa. U tom dijelu domaći su mogli postići barem još jedan zgoditak. Najidealniju šansu i- mali su u 25. minuti, kada je Na- doveza propustio tući u prazna vrata. U posljednji čas loptu je sa gol linije odbio Kragić.

Veći dio nastavka gosti su bili premoćniji i u kratkom razdob- lju uspjeli su dvama zgodicima izjednačiti rezultat. »Šibenik« je

TLM — SOŠK 2:0 (1:0)

Igralište »Rade Končar«. Gle- dalaca: 100. Strijelci: Neveščanin (11 m) i Ramljak. Sudac T. Be- amarić dobar.

TLM: Zdjelar, Neveščanin, Črnjak, Krnčević, Ramljak, Časo, Bašić, Zorić, Baljkas, Krnić, Ro- ini.

Sošk: Verović, Pajić, Perišić, Računica, Žura, Dujilo, Petrović, Maslač, Bašić, Skender, Cvjeta- nović.

Ekipa TLM, iako je igrala po- redniju ulogu, zasluženo je po- bijedila goste. Domaći su naroči- to pred vratima bili snalažljiviji i efikasniji. Sošk je tokom čitave utakmice bio terenski premoćni- ja momčad, ali mlaka i neborbe- na navalna petorka nije mogla postići ni jedan zgoditak. Pri kraju igre sudac je uputio u vlačioicu Ramljaka (TLM) zbog prigovaranja.

ALUMINIJ — RUDAR 1:1 (1:1)

Igralište u Lozovcu. Gledalaca oko 200. Strijelci: Folk za »Alu- minij« a Radeljak za »Rudara«. Sudac Mitić vrlo dobar.

Aluminij: Kalauz I., Gulin, Ka- lauz IV., Grubač, Jovičić, Kalauz I., Kalauz III., Folk, Ljubić, Colović, Bukić.

Rudar: Pavlić Drobac, Ram- jak, Živković, Siklić, Balenović, Radeljak, Tomić I., Čosić M., Du- ilo, Tomić II.

Svih 90 minuta proteklo je u ravnopravnoj i zanimljivoj igri. Prvi su povelili domaći zgodit- kom, koji je postignut već u 7. minuti. »Rudar« je uspio izjedna- čiti u 32. minuti efektinm zgodit- kom Radeljaka. Rezultat potpu- no odražava omjer snaga i prika- zanu igru u oba poluvremena. Kud obiju ekipa istakli su se vratari, a posebno Kalauz (Alu- minij).

»ŠIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza rad- nog naroda kotara Šibenik

Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 - Tel. br. 5-62

Direktor: Marko Jurković

Glavni i odgovorni urednik: NIKOLA BEGO

Uređuje redakcijski kolegij

Tekući račun: Komunalna ban- ka Šibenik broj 435-70-1-7

Rukopisi se ne vraćaju

Pretplata za tri mjeseca 130, za pola godine 260, a jednu godinu 520 Din.

Tisak: »Štampa« - Šibenik

U povodu Dana
mladosti

VELIK INTERES ZA
TAKMIČENJA

Aktivnost Narodne omladine na području naše općine, kažu u općinskom komitetu Narodne o- mladine, više je nego zadovolja- vajuća. To naročito vrijedi za srednjoškolsku i radničku, pogo- tovo ovu prvu, čiji članovi goto- vo svake nedjelje održavaju raz- na takmičenja sa seoskom i rad- ničkom omladinom, zatim orga- niziraju razna predavanja i pri- redbe s kojima uspješno nastu- paju, kako u selima općine, tako i kotara. Da je ovo tačno, potvr- duje nam i činjenica, da srednjo- školska i radnička omladina već nekoliko sedmica učestvuje u sportskom takmičenju, koje je organizirao Općinski komitet Na- rodne omladine. Za ovo takmiče- nje, smatra se, da je jedno od najmasovnijih koje je organizi- rala omladina u posljednjih ne- koliko godina, jer se prijavilo čak 179 ekipa sa preko 3000 u- česnika.

Radnička i srednjoškolska o- mladina, kao i ona iz osnovnih škola s područja grada, već je o- digrala nekoliko kola u svim di- sciplinama.

Zbog prevelikog broja takmi- čara, prvo kolo se igralo po kup- sistemu, dok se sva ostala kola igraju po liga - sistemu. Ekipe koje su ispale u prvom kolu tak- mičit će se u utješnoj grupi. S područja grada prijavilo se 1900 omladinaca. Treba napomenuti, da je omladina iz grada s 1900 učesnika, najviše zastupljena. U takmičenju između pionira o- snovnih škola, koje počinje 1. maja, bit će obuhvaćeno 1.500 pi- onira.

Ovo takmičenje, pored nekih disciplina u kojima se takmiče omladinci bit će priredeno i tr- čanje u vrecama, vožnja na ro- mobilima, štafeta i td. Osim toga za vrijeme prvomajskih praznika održat će se takmičenje između izviđača s područja Dalmacije i Rijeke. Učestvovat će preko 900 izviđača.

M. Radak

**Svojim cijenjenim
mušterijama**

č e s t i t a

1. MAJA

PRAZNIK RADA

BRUNO KAPELI
brijačnica Šibenik

**DRVODJELSKA
ZADRUGA
ŠIBENIK**

**Radnim kolektivima
i narodu šibenskog
kotara**

ČESTITA

1. MAJA

PRAZNIK RADA

**BRIJAČKO-
FRIZERSKA
ZADRUGA**

ŠIBENIK

Svim radnim ljudima Šibenika

č e s t i t a

1. Maja

NARODNI ODBOR OPĆINE SKRADIN

Svim radnim kolektivima i ustanovama, te narodu skradinske općine **Č E S T I T A**

1. MAJA

PRAZNIK RADA

»ČISTOČA« UPRAVA ZA JAVNU ČISTOČU ŠIBENIK

RASPISUJE

NATJEČAJ

ZA DVA SLUŽBENIKA (honorarca), koji bi radili na parki- ralištu motornih vozila, kao pobirači taksa i čuvari parkirali- šta u ljetnoj sezoni.

Poželjno je da budu penzioneri.

UVJETI: poznavanje jednog stranog jezika (Njemački ili Francuski).

Natjecat se mogu i osobe sa djelomičnim poznavanjem stranog jezika.

Plaća prema dogovoru. R k podnošenja molba do 15. ma- ja 1960. godine. Uz molbu pri ožiti kratku biografiju i nave- sti kojim stranim jezikom govori.

KOMISIJA ZA PRIJEM I OTKAZIVANJE RADNOG ODNOSA — TRGOVAČKOG PODUZEĆA »KORNAT« - ŠIBENIK

RASPISUJE

NATJEČAJ

ZA PRIJEM U SLUŽBU

4 KVALIFICIRANA RADNIKA TRGOVINSKE STRUKE ZA TEKSTIL

Plaća po tarifnom pravilniku. Molbe se podnose na adre- su uprave poduzeća do zaključ o 31. V. 1960. godine. U mol- bi iznijeti kratko podatke o škovanju i dosadašnjem službo- vanju.

VIŠA PEDAGOŠKA ŠKOLA U SPLITU

RASPISUJE

NATJEČAJ

ZA UPIS U IZVANREDNI STUDIJ U ŠKOLSKOJ GODINI 1960/61., na sljedeće grupe predmeta:

- BIOLOGIJA — KEMIJA — FIZIKA
- MATEMATIKA — FIZIKA
- MATEMATIKA — KEMIJA
- HRVATSKOSRPSKI JEZIK — OSNOVI NAUKE O DRU- ŠTVU
- POVIJEST — ZEMLJOPIS — OSNOVI NAUKE O DRU- ŠTVU
- JEDAN STRANI JEZIK — HRVATSKOSRPSKI JEZIK
- FIZIČKI ODGOJ — ZDRAVSTVENI ODGOJ (higijena)
- LIKOVNI ODGOJ — POVIJEST
- MUZIČKI ODGOJ — HRVATSKOSRPSKI JEZIK.

Redovna nastava — pripremni seminari — trajat će tri mjeseca za 1., 2., 3. i 7. grupu predmeta a za ostale grupe predmeta trajat će mjesec i pol do dva.

Od stranih jezika predavat će se engleski, francuski i ta- lijanski jezik.

Nastava će otpočeti u zimskom semestru 1960. godine.

Točan dan početka nastave bit će pravovremeno obja- vljen.

U svaku grupu studija bit će upisano 20 do 30 studenata.

Pravo upisa imaju samo službenici prosvjetnih ustanova u zvanju učitelja, stručnog učitelja i učitelja praktične nasta- ve, koji imaju položen stručni ispit.

Izvanredni studij traje tri godine.

Rok natječaja traje zaklju no do 15. septembra 1960.

Prijave za natječaj prima i sve obavijesti o studiju daje Vi- ša pedagoška škola u Splitu, Ulica Nikole Tesle 8/III. Tele- fon 31-05.

Projektno poduzeće „PLAN“ Šibenik

u povodu

1. maja ž e l i svim svojim poslovnim prijatelji- ma i svim trudbenicima PUN USPJEH U BUDUĆEM RADU

»ŠIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza rad- nog naroda kotara Šibenik

Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 - Tel. br. 5-62

Direktor: Marko Jurković

Glavni i odgovorni urednik: NIKOLA BEGO

Uređuje redakcijski kolegij

Tekući račun: Komunalna ban- ka Šibenik broj 435-70-1-7

Rukopisi se ne vraćaju

Pretplata za tri mjeseca 130, za pola godine 260, a jednu godinu 520 Din.

Tisak: »Štampa« - Šibenik

Uprave Gradskog vodovoda i kanalizacije Šibenik

S obzirom na rekonstrukci u pumpnog postrojenja u Ja- rugi uprava Gradskog vodovod a upozorava građanstvo i ustanove, kao i poduzeća da od 18. IV. do 15. V. 1960. godine sprovedu najstrožu kontrolu i štednju vodom, jer uprava Vo- dovoda je prisiljena da smanji količinu pumpanja vode za grad za 30 posto, te ukoliko građanstvo ne sprovede štednju pojedini dijelovi grada za to razdoblje ostat će bez vode.

Upozoravam da nikakve intervencije bilo s koje strane ne će uspjeti da dademo pojedinom kvartu vodu ukoliko sa- mo građanstvo ne sprovede najstrožu štednju, te se unapri- jed ograđujemo da ne ćemo primati nikakove reklamacije radi smanjenja snabdijevanja grada vodom, a koje je usli- jedilo radi tehničkih nužnih popravaka.

Ukoliko građanstvo, ustanove i poduzeća, sami od sebe ne sprovedu štednju uprava Gradskog vodovoda Šibenik bit će prisiljena da gradu daje vodu na satove, a što možemo iz- bjeći strogom štednjom samih građana, odnosno potrošača.

Skrećemo pažnju svim potrošačima da s obzirom na smanjene kapacitete pumpanja sprovedu štednju i da svako rasipanje je nastrože zabranje no, a ova Uprava vršit će kontrolu i nesavjesne potrošače isključiti sa mreže snabdije- vanja.

1. Maja

**GRAĐEVNO
PODUZEĆE 'IZGRADNJA' ŠIBENIK**

Svim radnim kolektivima i

trudbenicima Šibenskog

kotara

Čestita

Prvi maja - praznik rada**Radni kolektiv tvornice glinice i
aluminija - Lozovac**

Čestita

—svim radnim ljudima šibenskog kotara—

1. maja-praznik rada

PROIZVODI: aluminij u blokovima, valjački aluminij u blokovima - u valjcima čistoće 99,0-99,7 posto silmun (legura Al-Si) kao lijevačka legura u blokovima aluminij u zrnu, veličina zrna 1-3 mm.

**„ŠIPAD“ STOVARIŠTE
U ŠIBENIKU
PODUZEĆE ZA IZVOZ
DRVETA SARAJEVO**

Čitavom radnom narodu, radnim kolektivima i ustanovama

Čestita

**1. maja
praznik radničke klase****ZADRUŽNA BANKA I ŠTEDIONICA ŠIBENIK**

Čestita

Svim svojim komitentima i cijelom radnom narodu Šibenskog kotara

1. Maja**MEĐUNARODNI
PRAZNIK
RADA****„SLOGA“**Trgovačko poduzeće
Šibenik

Svim radnim ljudima šibenskog kotara

Čestita

Praznik radničke klase

1. MAJAPoduzeće za izradu i preradu
odjevnih predmeta ŠIBENIK**„REVIJA“**

Čitavom radnom narodu Šibenskog kotara

1. MAJAČestita
Praznik
rada**PODUZEĆE „Stolar“ ŠIBENIK**

Čitavom radnom narodu Šibenika

Čestita

1. MAJAmeđunarodni
praznik rada**TRGOVAČKO PODUZEĆE „PLAVINA“ - ŠIBENIK**

Cijelom radnom narodu Šibenskog kotara

Čestita

Praznik radničke klase

1. MAJA**AUTOTRANSPORTNO PODUZEĆE
ŠIBENIK**Radničkoj klasi
socijalističke
Jugoslavije

ČESTITA

1. MAJA

MEĐUNARODNI PRAZNIK RADA

„TEHNOmaterijal“
poduzeće za promet građevnim
i tehničkim materijalom - Šibenik

Svim trudbenicima grada i kotara Šibenik

Čestita

**PRVI MAJA
praznik rada****NARODNI ODBOR OPĆINE DRNIŠ**

Svim radnim kolektivima, ustanovama i nadležstvima šibenskog kotara

PRAZNIK
RADA

Čestita

1. MAJA

Narodni odbor kotara Šibenik

POVODOM

1. MAJA

PRAZNIKA RADA

želi

Svim radnim kolektivima, ustanovama i nadležni-
ma naše zemlje daljnje uspjehe u izgradnji socija-
lizma

ZADRUŽNI SAVEZ ŠIBENIK

Svim zadružnim organizacijama, te čita-
vom radnom narodu šibenskog kotara

ČESTITA

1. MAJA PRAZNIK RADA

Transportno poduzeće „JADRAN“ Šibenik
Cijelom radnom narodu kotara

čestita

Praznik rada 1. Maja

„KORNAT“ RIBARSKI KOMBINAT ŠIBENIK

Cijelom radnom narodu šibenskog kotara

čestita

Praznik rada 1. MAJA

NARODNI ODBOR OPĆINE OKLAJ

Svim radnim kolektivima, ustanovama i
nadležnima šibenskog kotara

čestita

1. maja praznik rada

KOMUNALNA BANKA ŠIBENIK

Svojim komitentima i čitavom radnom narodu šibenskog
kotara

čestita **1. MAJA** PRAZNIK
RADA

„DALMATINSKA PLOVIDBA“ ŠIBENIK

Svim radnim kolektivima šibenskog kotara i pomorcima

čestita

1. MAJA - PRAZNIK RADNIČKE KLASSE

TRGOVINSKA KOMORA KOTARA ŠIBENIK

Svim privrednim organizacijama i ra-
dnom narodu šibenskog kotara

ČESTITA

1. MAJA

MEĐUNARODNI
PRAZNIK RADA

KOTARSKI ODBOR SAVEZA BORACA ŠIBENIK

Svim radnim kolektivima i boračkim organizacijama, te radnom
narodu šibenskog kotara

ČESTITA

MEĐUNARODNI PRAZNIK RADA

1. MAJA

OPĆINSKO I KOTARSKO SINDIKALNO VIJEĆE ŠIBENIK

U POVODU **1. maja** ŽELE DALJNJE RADNE USPJEHE

svim radnim kolektivima, ustanovama
i nadležstvima, te sindikalnim organizacijama

„RAD“ Građevno poduzeće ŠIBENIK
Cijelom radnom narodu Šibenskog kotara
č e s t i t a

Praznik radničke klase 1. maja

Općinski odbor SSRN i Općinski komitet SK Šibenik

Svim radnim kolektivima, te članovima SSRN i SK

Č E S T I T A J U

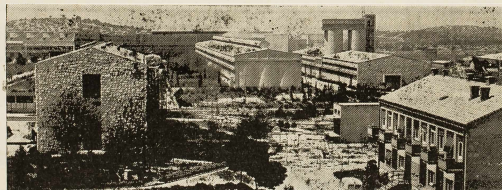
1. MAJA

RADNIČKI PRAZNIK

RADNI KOLEKTIV TVORNIČE
LAKIH METALA

„Boris Kidrič“

ŠIBENIK

POVODOM PRAZNIKA RADA

1. MAJA

Svima radnim kolektivima i radnom narodu socijalističke Jugoslavije, želi mnogo uspjeha u daljnjem radu

„S a b i r a č“
S I B E N I K

poduzeće za promet otpacima i
sortirница obojenih metala

Cijelom radnom narodu
Šibenskog kotara

č e s t i t a

1. MAJA

MEĐUNARODNI
PRAZNIK RADA

„NAPRIJED“

SIBENIK

soboslikarska, ličilačka i pismoslikarska zadruga
RADNIM LJUDIMA GRADA I KOTARA ŠIBENIK

Č E S T I T A

PRVI MAJA

„LESNINA“ - Ljubljana

prodavaonica Šibenik

Svim mušterijama
i radnom narodu
Šibenika

Čestita **1. Maja**

NARODNI ODBOR OPĆINE ŠIBENIK

**Svim radnim kolektivima,
ustanovama i nadležnostima, te
radnom narodu kotara Šibenik**

čestita

Praznik radnog naroda

1. MAJA

„RIVIJERA“

Ustanova za unapređenje
turizma ŠIBENIK

Svim privrednim organizacijama i radnom narodu kotara
Šibenika

čestita

1. MAJA - praznik rada

RUDNICI MRKOG UGLJA - SIVERIĆ

Svim radnim kolektivima i radnom naro-
du šibenskog kotara

ČESTITAJU

Praznik radničke klase 1. maja

**ZDRAVSTVENI CENTAR
ŠIBENIK**

U povodu praznika rada

1. MAJA

želi

svim radnim kolektivima
i narodu šibenskog kotara
daljnje uspjehe u socijalističkoj
izgradnji zemlje

KOTARSKI CENTAR ZA UNAPREĐENJE
DOMAĆINSTVA ŠIBENIK

Svim radnim ljudima šibenskog kotara

čestita

**1. MAJA praznik
radnog
naroda**

„KRKA“ Poduzeće za promet i preradu
žitarica Šibenik

Svojim poslovnim prijateljima i radnim
ljudima šibenskog kotara

čestita

1. MAJA - Praznik rada

„DALMACIJA“ TVORNICI RIBLJIH
KONZERV I ŠIBENIK

Svim radnim kolektivima i narodu
šibenskog kotara

čestita

Praznik rada 1. MAJA

**KINOPODUZEĆE
ŠIBENIK**

Čitavom radnom narodu Šibenika
čestita

Prvi maja

NARODNI ODBOR OPĆINE KNIN

Svim radnim kolektivima,
ustanovama i nadležnima
Šibenskog kotara

čestita

1. MAJA
1. PRAZNIK
RADA

NARODNI ODBOR OPĆINE KISTANJE

Svim radnim kolektivima, ustanovama i
nadležnima šibenskog kotara

čestita

Praznik rada 1. MAJA

Kotarski zavod za socijalno osiguranje - Šibenik

Svima osiguranicima, poduzećima
i ustanovama te radnim lju-
dima naše zemlje

čestita

Praznik rada -
1. MAJA

RADNI KOLEKTIV

Tvornice elektroda i ferolegura
ŠIBENIK

POVODOM 1. MAJA
PRAZNIKA RADNIČKE KLASI

želi

Svim radnim kolektivima

i trudbenicima socijalističke

Jugoslavije mnogo uspjeha

u izgradnji socijalizma.

SLOBODNA PLOVIDBA •ŠIBENIK•

Poduzeće za prijevoz robe
putnika morem vlastitim
brodovima, Šibenik Obala
JRM broj 2

Svim drugarskim radnim kolektivima,
kao i svim radnim ljudima FNRJ
čestitamo

PRAZNIK RADA 1. MAJA

Radni kolektiv „MESOPROMET“

ŠIBENIK

Svima radnim kolektivima
i narodu šibenskog kotara

čestita

1. maja - PRAZNIK RADA

KOTARSKI ODBOR SSRN I KOTARSKI KOMITET SK ŠIBENIK

Svim radnim kolektivima i članovima
SK, te radnom narodu šibenskog kotara

čestitaju

Radnički praznik 1. MAJA

BOKSITNI RUDNICI Drniš

Svim privrednim

organizacijama

i cijelom radnom

narodu šibenskog kotara

ČESTITAJU

1. MAJA

MEĐUNARODNI PRAZNIK RADA

Industrija pokućstva „Mapredak“
Prodavaonica Šibenik

Svojim mušterijama i radnom
narodu šibenskog kotara

čestita

1. maja praznik rada

„VINOPLOD“
Vinarija Šibenik

Radnim kolektivima i narodu
šibenskog kotara, čestita

1. MAJA

„ČISTOĆA“

uprava za javnu
čistoću - Šibenik

Svim radnim
ljudima Šibenika

čestita

PRVI MAJA

GRAĐEVNO PODUZEĆE „UDARNIK“ - DRNIŠ

svim privrednim organizacijama i radnom
narodu šibenskog kotara

čestita

1. maja - praznik rada

GRADSKI VODOVOĐ ŠIBENIK

Cijelom radnom narodu šibenskog kotara

čestita

PRVI MAJA

Komunalno poduzeće „KAMENAR“ Šibenik

Svim privrednim organizacijama i radnom narodu Šibenika

čestita

1. maja - praznik rada

„GRADSKI MAGAZIN“ Trgovačko po-
duzeće Šibenik

Cijelom radnom narodu grada i kotara Šibenik

čestita

Međunarodni

PRAZNIK RADA

1. maja

„Štampa“

NOVINSKO IZDAVAČKO PODUZEĆE

ŠIBENIK

čestita

Svim svojim mušterijama, kao i radnom
narodu Šibenika

PRVI MAJA

Radni kolektiv
Električnog poduzeća
ŠIBENIK

Svima radnim
kolektivima i
radnom narodu
naše zemlje

čestita

Međunarodni
praznik rada

1. maja

Poduzeće
LUKA I SKLADIŠTA
ŠIBENIK

Svima radnim ko-
lektivima i cijelom
radnom narodu ko-
tara Šibenik

čestita

Radnički praznik
Prvi maja

„TRANSJUG“ Međunarodno
otpremništvo

čestita

Svim radnim kolektivima
i narodu šibenskog kotara

PRVI MAJA - PRAZNIK RADNIČKE KLASI

BIRO ZA STAMBENU IZGRADNJU
ŠIBENIK

SVIM RADNIM LJUDIMA ŠIBENSKOG KOTARA

ČESTITA

1. MAJA - PRAZNIK RADA

„Dane Rončević“
Obrtno poduzeće Šibenik

Radnim ljudima naše zemlje

čestita
PRAZNIK
RADA

Prvi maja

„Prehrana“ poduzeće za promet
šibenskog kotara
ŠIBENIK

Cijelom radnom narodu šibenskog kotara

CESTITA

PRVI MAJA

„KONZUM“ - Šibenik

TRGOVINSKO PODUZEĆE

Svim radnim kolektivima i narodu
šibenskog kotara

ČESTITA
MEĐUNARODNI
PRAZNIK RADA

1. MAJA

„Jadranka“ Tvornica tekstila
i užarije Šibenik

Radnim kolektivima i narodu
šibenskog kotara

čestita

PRAZNIK
RADA

Prvi maja

„KORNAT“ TRGOVAČKO PODUZEĆE
ŠIBENIK

Svim radnim ljudima šibenskog kotara

čestita

PRAZNIK
RADA

PRVI MAJA